A°. 1914. 

N°. 21.

PUBLICATIE-BLAD.

PUBLICATIE,

waarbij afgekondigd wordt het Koninklijk besluit van den 22n. Mei 1914, No. 83, tot vaststelling van een Wetboek van Strafvordering voor de kolonie Curaçao.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

Van wege de Koningin den last ontvangen hebbende tot afkondiging van onderstaand besluit:

AFSCHRIFT,
22 Mei 1914.
N°. 83.

—

BESLUIT *van den 22 Mei 1914 tot vaststelling van een Wetboek van Strafvordering voor de Kolonie Curaçao.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 17 April 1914, Afdg. B, N°. 3;

Gelet op de artikelen 48 en 138 van het Reglement op het beleid der Regeering van de Kolonie Curaçao;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 Mei 1914, N°. 23);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 Mei 1914, afdeeling B, N°. 1;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen een *Wetboek van Strafvordering voor de Kolonie Curaçao*, luidende als volgt:

Algemeene bepalingen.

Artikel 1.

Niemand mag tot straf vervolgd of veroordeeld worden, dan op de wijze en in de gevallen bij algemeene verordening voorzien.

Artikel 2.

Tot strafvordering zijn alleen gerechtigd de ambtenaren, welke bij algemeene verordening daartoe bevoegd zijn verklaard.

Artikel 3.

Behalve in de gevallen, bij algemeene verordeningen voorzien, kan de vergoeding van schade, door eenig strafbaar feit veroorzaakt, alleenlijk bij eene afzonderlijke burgerlijke rechtsvordering vervolgd worden.

Artikel 4.

Gedurende den loop van de rechtsvervolging tot straf blijft de rechtsvordering tot vergoeding van schade voor den burgerlijken rechter geschorst, onverminderd de behoedmiddelen bij algemeene verordening veroorloofd.

Artikel 5.

Geene rechtsvervolging tot straf kan gestuit of geschorst worden door het afzien van de burgerlijke rechtsvordering, tenzij in de gevallen bij algemeene verordening voorzien.

Artikel 6.

Indien de verdediging van den beklaagde een geschilpunt

van burgerlijk recht betreft, van welks beslissing de rechter oordeelt, dat de waardeering van het feit afhangt, aan hem ten laste gelegd, zal de rechtsvervolging met of zonder tijdsbepaling worden geschorst.

Insgelijks kan de rechter de rechtsvervolging schorsen, indien gelijktijdig met deze een verzoek tot ontheffing of een verzoek of eene vordering tot ontzetting van het ouderlijk gezag over den beklaagde aanhangig is en wel totdat de beslissing daarop onherroepelijk zal zijn geworden.

Indien de beklaagde in bewaring is, zal de rechter zijne voorloopige invrijheidstelling kunnen gelasten.

Artikel 7.

Behoudens hetgeen te dezen opzichte is bepaald in den vijfden titel, geschieden alle dagvaardingen en beteekeningen van stukken op last of van wege het openbaar ministerie door eenen deurwaarder of dienaar van de openbare macht op de wijze, voorgeschreven bij artikel 130.

EERSTE TITEL.

Van het opsporen der strafbare feiten.

EERSTE AFDEELING.

Van de ambtenaren, belast met de opsporing der strafbare feiten.

Artikel 8.

Met het opsporen der strafbare feiten zijn, volgens de onderscheidingen bij algemeene verordening gemaakt, de hierna volgende ambtenaren of personen belast, elk voor zooveel aangaat de uitgestrektheid van het grondgebied, voor hetwelk hij is aangesteld en beëedigd :

1º De ambtenaren van het openbaar ministerie ;
2º De districtmeesters ;
3º De ambtenaren van politie ;
4º De onderofficieren, brigadiers en manschappen der maréchaussée of gewapende politie ;
5º De ambtenaren of personen, die daartoe door den Gouverneur bij besluit worden aangewezen ;
6º Alle andere ambtenaren, in zaken bij algemeene verordening aan hunne waakzaamheid toevertrouwd.

Artikel 9.

De in het voorgaande artikel genoemde ambtenaren hebben het recht, om, in de uitoefening van hunne ambtsverrichtingen, de openbare burgerlijke of de gewapende macht onmiddellijk in te roepen.

De onder N°. 4 van dat artikel genoemden zijn hiervan uitgezonderd. Deze zullen zich te dien einde vervoegen bij de ambtenaren, onder wier bevelen zij zijn gesteld.

Artikel 10.

Elke gestelde macht, elk openbaar ambtenaar, die in de uitoefening van zijne bediening kennis bekomt van een strafbaar feit, zal gehouden zijn daarvan dadelijk den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het hof of bij den raad van justitie, binnen welks rechtsgebied het strafbaar feit begaan is, of waarin de beklaagde woont of mocht kunnen gevonden worden, bericht te geven, en aan dien ambtenaar al de bescheiden, processen-verbaal en akten, die tot de zaak betrekkelijk zijn, in te zenden.

Artikel 11.

Een ieder, die getuige is geweest van eenen aanslag, hetzij tegen de openbare rust of veiligheid, hetzij tegen iemands leven of eigendom, zal desgelijks gehouden zijn daarvan dadelijk bericht te geven aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het hof of bij den raad van justitie, binnen welks rechtsgebied de daad gepleegd is, of waarin de beklaagde woont of kan worden gevonden, of aan een der hulpofficieren.

De vorenstaande bepaling is niet toepasselijk op de personen, bij het tweede en derde lid van artikel 59 vermeld.

Artikel 12.

Ieder, tegen wien een strafbaar feit is gepleegd of die daarvan kennis draagt, is bevoegd daarvan aangifte te doen bij een der ambtenaren, genoemd in artikel 8.

De schriftelijke aangiften zullen moeten worden onderteekend.

De mondelinge aangiften zullen door den ambtenaar, die ze ontvangt, in geschrifte worden gesteld en zoo door hem, als door den aangever, worden onderteekend, zoo deze kan schrijven. In geval van beletsel wordt de reden daarvan vermeld.

Artikel 13.

Bij misdrijven alleen op klachte vervolgbaar, geschiedt de klachte mondeling of schriftelijk bij den bevoegden ambtenaar, hetzij door den tot de klachte gerechtigde in persoon, hetzij door een ander daartoe door hem van eene bijzondere schriftelijke volmacht voorzien.

De mondelinge klachte wordt door den ambtenaar, die haar ontvangt, in geschrifte gesteld en na voorlezing door hem met den klager, of diens gevolmachtigde onderteekend. Indien deze niet teekenen kan, wordt de reden van het beletsel vermeld. De schriftelijke volmacht of zoo zij voor een notaris in minuut is verleden, een authentiek afschrift daarvan, wordt aan de akte vastgehecht.

De schriftelijke klachte wordt door den klager, of, onder overlegging van de schriftelijke volmacht, of in het geval, bedoeld in het vorig lid, van een authentiek afschrift daarvan door den gevolmachtigde onderteekend.

Alles op straffe van nietigheid.

Artikel 14.

Tot het ontvangen der klachte is nevens de ambtenaren van het openbaar ministerie bij het hof en bij de raden van justitie elk hulpofficier bevoegd en verplicht.

Artikel 15.

De intrekking der klachte geschiedt bij de ambtenaren, op de wijze en in den vorm voor het doen der klachte bij de artikelen 13 en 14 bepaald.

TWEEDE AFDEELING.

Van de districtmeesters, ambtenaren van politie en onderofficieren, brigadiers en manschappen der maréchaussée of gewapende politie, met betrekking tot strafbare feiten aan de kennisneming van den kantonrechter onderworpen.

Artikel 16.

De ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kantongerechten, de ambtenaren of personen en de beambten, vermeld onder N°. 2, 3, 4 en 5 van artikel 8, ieder voor zoo-

veel betreft het gebied, waarvoor hij is aangesteld, zullen de strafbare feiten, aan de kennisneming van den kantonrechter onderworpen, nasporen. Zij ontvangen de berichten en aangiften daartoe betrekkelijk of maken zelf een proces-verbaal van hunne bevinding op.

De processen-verbaal, door hen te dien einde op te maken, zullen inhouden den aard en de omstandigheden der feiten, den tijd wanneer, en de plaats waar die zijn bedreven, mitsgaders de bewijzen of aanwijzingen ten laste van de vermoedelijk schuldigen.

Artikel 17.

Binnen den kortst mogelijken tijd doen zij alle stukken en narichten geworden aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht.

De manschappen der maréchaussée of gewapende politie doen de door hen opgemaakte processen-verbaal toekomen aan den ambtenaar, onder wiens bevelen zij gesteld zijn, welke laatste met de in het eerste lid van dit artikel bedoelde opzending is belast.

DERDE AFDEELING.

Van de ambtenaren van het openbaar ministerie.

Artikel 18.

De ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht is belast met de nasporing en vervolging van de binnen het gebied, waarvoor hij is aangesteld, gepleegde strafbare feiten, die tot de bevoegdheid van den kantonrechter behooren.

Artikel 19.

De procureur-generaal en de officier van justitie zijn belast met de nasporing en vervolging van alle strafbare feiten, waarvan de kennisneming respectievelijk behoort aan het hof en aan den raad van justitie.

De procureur-generaal houdt tevens toezicht op de nasporing en vervolging ter zake van strafbare feiten, aan de kennisneming van den kantonrechter onderworpen, en kan aan de ambtenaren, daarmede belast, de noodige bevelen daartoe geven.

Artikel 20.

Tot de waarneming der ambtsverrichtingen, bij het eerste lid van artikel 19 aan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij het hof en bij den raad van justitie opgedragen, zijn gelijkelijk gerechtigd:

Die bij het college, binnen welks rechtsgebied het strafbare feit is gepleegd;

Die bij het college binnen welks grondgebied de verdachte woont;

Die bij het college, binnen welks rechtsgebied de verdachte zal worden gevonden.

Ingeval van gelijktijdige bemoeiing van den procureur-generaal en van den officier van justitie, zal diegene hunner steeds met de vervolging der zaak belast blijven, die bij de vorenstaande rangschikking vroeger is geplaatst.

Artikel 21.

Strafbare feiten, buiten de kolonie aan boord van een Curaçaosch vaartuig gepleegd, worden, ter bepaling van de bevoegdheid van den vervolgenden ambtenaar, geacht te zijn begaan ter plaatse waar de eigenaar van het vaartuig woont of de reederij is gevestigd.

Artikel 22.

De ambtsverrichtingen van de ambtenaren van het openbaar ministerie worden, onverminderd de bepalingen van de wet op de consulaire rechtsmacht, bij vervolging van strafbare feiten buiten de kolonie niet aan boord van een Curaçaosch vaartuig gepleegd, vervuld door de ambtenaren van het openbaar ministerie bij het hof van justitie, bij den raad van justitie of bij het kantongerecht, onder wier ressort de verdachte woont, gevonden wordt, of zijne laatst bekende verblijfplaats heeft gehad.

In geval van gelijktijdige bemoeiing van onderscheidene ambtenaren van het openbaar ministerie blijft diegene hunner steeds met de vervolging der zaak belast, die bij de vorenstaande rangschikking vroeger is geplaatst.

Wanneer de verdachte in de kolonie niet woont, niet wordt gevonden en geen bekende verblijfplaats heeft gehad, of wanneer meerdere van hetzelfde feit verdachten op verschillende eilanden der kolonie wonen, gevonden worden of hunne laatstbekende verblijfplaats hebben gehad, worden de bedoel-

de ambtsverrichtingen uitgeoefend door den procureur-generaal of door den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht op het eiland Curaçao.

Artikel 23.

De ambtenaren van het openbaar ministerie zullen zorg dragen voor de verzending, de beteekening en de uitvoering der bevelschriften, die door den rechter, in het beleid der zaak, zullen worden gegeven.

Artikel 24.

Wanneer de procureur-generaal of een officier van justitie door klachte of aangifte, of op eenige andere wijze is onderricht, dat in zijn ressort een strafbaar feit is gepleegd, of dat iemand, die daaraan vermoed wordt schuldig te zijn, zich binnen hetzelve bevindt, zal hij verplicht zijn, naar omstandigheden, aanvankelijk alle narichten te verzamelen en in te winnen, welke dienstig kunnen zijn om over de zaak licht te verspreiden.

Artikel 25.

De procureur-generaal of de officier van justitie zal, wanneer daartoe termen zijn, de stukken aan den rechter-commissaris doen toekomen, met zoodanige requisitoiren als hij zal geraden achten.

Artikel 26.

Indien het hof of de raad van justitie, op beklag van den belanghebbende, of op eene andere voldoende wijze, bevindt, dat er verzuim plaats heeft in het vervolgen van een strafbaar feit aan zijne kennisneming onderworpen, zal het den procureur-generaal of den officier van justitie kunnen belasten om te dien aanzien verslag te doen, en hem voorts kunnen bevelen om ter zake der opgegeven daadzaken, zoo daartoe termen zijn, vervolgingen in te stellen of te doen instellen, of wel de reeds aangevangen vervolgingen met den noodigen spoed voort te zetten of te doen voortzetten.

VIERDE AFDEELING.

Van de hulpofficieren.

Artikel 27.

Hulpofficieren zijn de ambtenaren van het openbaar minis-

terie bij de kantongerechten, de districtmeesters, de ambtenaren van politie en de onderofficieren en brigadiers der maréchaussée of gewapende politie.

Artikel 28.

Ingeval van gelijktijdige bemoeiing van den procureur-generaal of officier van justitie en van de hulpofficieren, zullen laatstgemelden zich van alle verdere bemoeiingen onthouden en deze aan den procureur-generaal of aan den officier van justitie overlaten, tenware deze hun gelasten mocht in de door hen aangevangen verrichtingen voort te gaan of hem behulpzaam zijn.

Artikel 29.

De hulpofficieren zullen de aangiften, de processen-verbaal en andere akten, door hen in zaken van hunne bevoegdheid opgemaakt, onverwijld aan den procureur-generaal of aan den officier van justitie inzenden, welke gehouden zal zijn daarmede te handelen, zooals in de artikelen 24 en 25 is gezegd.

De processen-verbaal zullen zijn gedagteekend en zooveel mogelijk inhouden den aard en de omstandigheden van het strafbaar feit, den tijd wanneer en de plaats waar het is begaan, mitsgaders de bewijzen of aanwijzingen ten laste van den vermoedelijk schuldige.

Artikel 30.

Zij zullen dit insgelijks doen in geval van klachte of aangifte van andere strafbare feiten, dan met welker onderzoek en nasporing zij onmiddellijk belast zijn en de procureur-generaal of de officier van justitie zal gehouden zijn daarmede insgelijks overeenkomstig het bepaalde bij de artikelen 24 en 25 te handelen.

Artikel 31.

De hulpofficieren zijn gehouden, om, op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie, alle zoodanige narichten te geven en onderzoek te bewerkstelligen ter zake van feiten aan de kennisneming van het hof en den raad van justitie onderworpen, als met welker vervolging deze ambtenaren worden belast, gelijk ook, in het beheer der

justitie en rechterlijke politie, de bevelen na te komen, welke hun door hem worden gegeven.

VIJFDE AFDEELING.

Van ontdekking op heeter daad.

Artikel 32.

In geval van ontdekking of vervolging van een strafbaar feit op heeter daad, zijn de ambtenaren, bij artikel 8 vermeld, verplicht en gehouden, onmiddellijk alles aan te wenden, wat dienstig kan zijn, niet alleen om het feit tot klaarheid te brengen, maar ook om den dader in handen te krijgen, alles overeenkomstig hetgeen bij de volgende artikelen is vastgesteld.

Artikel 33.

Ontdekking op heeter daad heeft plaats, wanneer het strafbaar feit, terwijl het gepleegd wordt, of terstond nadat het is gepleegd, ontdekt wordt, of wanneer iemand terstond daarna als dader door het openbaar gerucht wordt vervolgd, of bij hem goederen, wapenen, werktuigen of papieren worden gevonden, welke aanduiden, dat hij dader of medeplichtige is.

Artikel 34.

Ingeval een strafbaar feit op heeter daad wordt ontdekt, is elk dienaar van de openbare macht verplicht om een ieder bevoegd, den verdachte aan te houden en voor den procureur-generaal of voor den officier van justitie of voor een der hulpofficieren te brengen.

In de gevallen, waarin geene voorloopige aanhouding is toegelaten, zal de procureur-generaal, de officier van justitie of de hulpofficier proces-verbaal opmaken, en den aangehoudene dadelijk in vrijheid stellen.

Wanneer er volgens de wet grond is tot voorloopige aanhouding en de verdachte door een bijzonderen persoon of door eenen hulpofficier is gevat geworden, zal deze den verdachte zoo spoedig mogelijk met de in beslag genomen goederen, wapenen, werktuigen of papieren aan den procureur-generaal of aan den officier van justitie overleveren, ten einde overeenkomstig de artikelen 24 en 25 worde gehandeld.

Indien er termen zijn tot voorloopige aanhouding, vaardigt de procureur-generaal of de officier van justitie, na den ver-

dachte te hebben gehoord, het bevel daartoe tegen hem uit. Dit bevel wordt onder dezelfde omstandigheden door den hulpofficier uitgevaardigd, wanneer de aangehoudene niet dadelijk aan den procureur-generaal of aan den officier van justitie kan worden overgeleverd.

Artikel 35.

De dienaren der openbare macht zullen de weggenomen goederen ter plaatse, waar die zijn heengevoerd, nasporen en in bewarende hand stellen. Nochtans mogen zij daartoe in huizen, werkplaatsen, getimmerten en daaraan belendende omschutte en omheinde plaatsen, niet alleen binnentreden dan ingeval zij zich door eigen bevinding overtuigd hebben dat de weggenomen goederen daarheen gevoerd zijn. Wanneer zij dit slechts aan de berichten van anderen ontleenen of uit de omstandigheden gissen, mogen zij tot de huiszoeking niet overgaan, dan in het bijzijn van een hulpofficier of ander rechterlijk ambtenaar.

Het daarvan op te maken proces-verbaal wordt mede onderteekend door den ambtenaar, in wiens tegenwoordigheid de huiszoeking heeft plaats gehad.

Artikel 36.

In het geval van strafbare feiten, waartegen als maximum een gevangenisstraf van vier jaren of meer is bedreigd, of in het geval van de artikelen 245, laatste lid, 259, 262 of 266 van het Wetboek van Strafrecht voor de Kolonie Curaçao zal de procureur-generaal of de officier van justitie handelen, zoodanig als bij dit en bij de volgende artikelen tot en met artikel 47 is voorgeschreven.

Hij begeeft zich, indien zulks noodig is, onverwijld naar de plaats, alwaar de daad gepleegd is, om aldaar de vereischte processen-verbaal op te maken, ten einde te doen blijken van het bestaan van het feit, den staat van het voorwerp er van en de gesteldheid der plaats, en om de verklaringen in te winnen van degenen, die tegenwoordig mochten zijn geweest of van de buren, huisgenooten of anderen, die men vermoeden kan, in staat te zijn om ophelderingen of narichten nopens het feit te geven, welke allen hunne verklaringen zullen moeten teekenen, zullende bij weigering, daarvan melding worden gemaakt.

Hij zorgt, zoo noodig, dat de vereischte politiebeambten ter plaatse aanwezig zijn.

Hij is verplicht den rechter-commissaris onverwijld te verwittigen, dat hij zich naar de plaats, waar het misdrijf is gepleegd, begeeft, doch hij behoeft dien ambtenaar niet af te wachten.

Zoodra de rechter-commissaris op die plaats tegenwoordig is, zullen alle bemoeiingen, in deze afdeeling vermeld, door hem op requisitoir van het openbaar ministerie worden verricht.

Artikel 37.

De procureur-generaal of de officier van justitie zal mogen bevelen, dat niemand, wie het ook zij, het huis verlate of zich van de plaats verwijdere, tot na den afloop van het onderzoek te dier plaatse.

De overtreders van zoodanig bevel zullen kunnen worden gevat en tot na het sluiten van het proces-verbaal aangehouden.

Artikel 38.

Hij zal, in de gevallen van ontdekking op heeter daad, mogen bevelen, dat de vermoedelijke schuldigen in verzekerde bewaring worden genomen en voor hem gebracht; na hun verhoor zal hij in de gevallen en op de gronden in artikel 76 vermeld, tegen hem een bevel van voorloopige aanhouding mogen uitvaardigen en daarbij aanduiden de plaats, alwaar de aangehoudenen zullen worden in verzekering gebracht.

Artikel 39.

Hij zal in beslag nemen de wapenen en al hetgeen tot het plegen van het strafbaar feit blijkt of schijnt gediend te hebben of bestemd te zijn geweest, gelijk ook alles, wat dienen kan om de waarheid aan den dag te brengen.

Hij zal den verdachte aanmanen om zich te verklaren over de in beslag genomen voorwerpen, welke hem zullen worden vertoond.

Hij zal van dit alles een proces-verbaal opmaken, hetwelk onderteekend zal worden door den verdachte; bij weigering of verhindering zal daarvan worden melding gemaakt.

Artikel 40.

Indien de aard van het strafbaar feit zoodanig is, dat het

bewijs waarschijnlijk kan worden verkregen uit de papieren of andere stukken en zaken in het bezit van den verdachte zal de procureur-generaal of de officier van justitie, zoo mogelijk vergezeld van den ambtenaar bij artikel 35 aangewezen, zich terstond ter woonstede van den verdachte begeven, om aldaar datgene op te sporen, wat hij nuttig zal oordeelen om de waarheid aan het licht te brengen.

Hij zal daarvan proces-verbaal opmaken en de papieren of andere stukken onder zich nemen.

Artikel 41.

Behalve in de woning van den verdachte kan de procureur-generaal of de officier van justitie, tot ontdekking van het strafbaar feit. huiszoeking doen in de woning, waarin het feit gepleegd is, bij opkoopers van goederen, alsmede in herbergen, koffiehuizen en andere openbare plaatsen.

Artikel 42.

De door hem in beslag genomen voorwerpen zullen besloten en verzegeld worden in eenen omslag, waarop door hem gesteld zal worden de behoorlijke aanteekening van den dag, waarop zij in beslag genomen zijn.

Indien deze niet geschikt zijn om in eenen omslag te worden gesloten, zal er door hem eene strook papier met zijn zegel aan worden vastgehecht, op welke de bovengemelde aanteekening door hem zal gesteld en onderteekend zijn.

Artikel 43.

De verrichtingen, in de drie voorgaande artikelen voorgeschreven, zullen geschieden in tegenwoordigheid van den verdachte, ingeval hij gevat is geworden; de voorwerpen zullen hem worden voorgehouden, ten einde deze te erkennen en te waarmerken, zoo daartoe termen zijn, en ingeval van weigering zal daarvan in het proces-verbaal melding worden gemaakt.

Artikel 44.

De procureur-generaal of de officier van justitie zal, indien hij het noodig oordeelt, zich van een of meer deskundigen doen vergezellen of bijstaan, ten einde zich door hen te doen voorlichten en van hen zoodanige verslagen te vragen, als in het belang van het onderzoek worden vereischt.

Artikel 45.

Ieder, die als deskundige daartoe wordt opgeroepen, is verplicht zijne diensten aan de justitie te leenen.

De deskundigen zullen in handen van den procureur-generaal of van den officier van justitie naar de wijze hunner godsdienstige gezindheid den eed of de belofte afleggen, dat zij hem verslag naar hun geweten zullen geven. Die tot geene erkende godsdienstige gezindheid behooren, leggen alleen de belofte af, nadat hun zal zijn voorgehouden de straf, gesteld op het misdrijf van mijneed.

Artikel 46.

De processen-verbaal, akten, stukken en instrumenten, ingevolge de voorgaande artikelen opgemaakt of in beslag genomen, zullen onverwijld door den procureur-generaal of door den officier van justitie, met de requisitoiren, welke hij ten dienste van de justitie noodzakelijk zal achten, overeenkomstig het vastgestelde bij artikel 25 aan den rechter-commissaris worden ingediend.

Artikel 47.

Indien er naar aanleiding van artikel 34 of 38 een bevel van voorloopige aanhouding is uitgevaardigd, geeft de procureur-generaal of de officier van justitie daarvan onverwijld kennis aan het hof of den raad van justitie, onder indiening van zijn requisitoir tot het verleenen van een bevel van gevangenhouding.

Wanneer laatstgemeld bevel door het betrokken rechtscollege niet verleend is binnen drie dagen na de ontvangst der kennisgeving, wordt de verdachte van rechtswege in vrijheid gesteld.

Artikel 48.

Bij verhindering of bij ontstentenis van den procureur-generaal of van den officier van justitie, zullen de hulpofficieren de bemoeiingen waarnemen, waarvan in de artikelen 36 tot en met 45 gehandeld wordt.

Artikel 49.

Ook buiten ontdekking op heeter daad, wanneer ingeval

van een strafbaar feit, ter zake waarvan volgens artikel 76 een bevel van gevangenneming kan worden verleend, uit het voorloopig door den hulpofficier ingestelde onderzoek, gewichtige, op de verklaringen van meerdere personen gegronde bezwaren tegen iemand gerezen zijn, kan die ambtenaar den verdachte in voorloopige bewaring nemen, mits deze door hem vooraf zij of dadelijk daarop worde ondervraagd, en van alles melding gemaakt worde in het proces-verbaal.

De in bewaring genomene moet, met de stukken in artikel 29 bedoeld, zoo spoedig mogelijk worden overgebracht voor den procureur-generaal of voor den officier van justitie.

Deze kan, na gedaan onderzoek, den verdachte weder in vrijheid stellen, of wel diens bewaring voor den kortst mogelijken tijd verlengen, ten einde inmiddels een bevel tot voorloopige aanhouding of tot gevangenneming te kunnen requireeren, van welk een en ander aanteekening door hem gedaan wordt op het proces-verbaal, dat de inbewaarneming vermeldt.

Indien hij zelf het voorloopig onderzoek verricht, kan ook hij tenzelfden einde, als bij het vorige lid is aangeduid, in de bedoelde gevallen, den verdachte in voorloopige bewaring doen nemen.

TWEEDE TITEL.

Van den rechter-commissaris en van de voorloopige informatiën.

Artikel 50.

Bij het hof en bij den raad van justitie wordt door den Gouverneur, na het betrokken rechtscollege daarop gehoord te hebben, een der leden of leden-plaatsvervangers aangesteld tot rechter-commissaris, belast met de instructie der strafzaken.

Artikel 51.

De rechter-commissarissen worden voor den tijd van twee jaren aangesteld.

Echter zal de instructie eener zaak worden voortgezet en ten einde gebracht door dengene, die haar heeft begonnen.

De rechter-commissarissen zijn steeds weder benoembaar.

Niemand zal echter na den afloop van zijnen diensttijd verplicht zijn die functiën te blijven waarnemen, voordat hij gedurende twee jaren daarvan is bevrijd geweest.

Artikel 52.

Indien een rechter-commissaris tijdelijk mocht zijn verhinderd, zal het hof of de raad van justitie eenen anderen tot de waarneming van zijnen dienst benoemen.

Artikel 53.

De rechter-commissaris kan geene voorloopige informatiën inwinnen, zonder requisitoir van het Openbaar Ministerie overeenkomstig de bepalingen van artikel 25.

Indien de rechter-commissaris verklaart, dat er geene termen tot het inwinnen van informatiën bestaan, zal het openbaar ministerie de verklaring van dien ambtenaar ter kennis van het hof of den raad van justitie kunnen brengen, ten einde daaromtrent door het betrokken rechtscollege worde beslist.

Ingeval het college beslist, dat de zaak behoort te worden vervolgd, zal het daartoe eenen anderen rechter-commissaris kunnen benoemen.

Artikel 54.

De rechter-commissaris moet, bij al zijne ambtsverrichtingen, door den griffier of den daartoe bevoegden ambtenaar ter griffie worden bijgestaan.

De procureur-generaal of de officier van justitie kan bij de verhooren tegenwoordig zijn, in welk geval daarvan bij het proces-verbaal melding wordt gemaakt. Hij is bevoegd, ook dan wanneer hij niet tegenwoordig is, aan den rechter-commissaris de vragen, die hij verlangt gedaan te worden, op te geven, waarop de rechter-commissaris naar bevind van zaken zal beschikken.

De rechter-commissaris is verplicht, telken reize, de verhooren en ingewonnen informatiën aan den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie, op diens verlangen, mede te deelen, ten einde dezen in staat te stellen om de vereischte requisitoiren te doen.

Artikel 55.

De rechter-commissaris zal de dagvaarding bevelen van de personen, welke hem als getuigen door het openbaar ministerie zijn opgegeven.

Hij kan insgelijks doen oproepen den verdachte en de ge-

tuigen, die door dezen zijn aangeduid, of die hij ambtshalve vermeent te moeten hooren.

Bij zijn proces-verbaal wordt melding gemaakt van al de door den verdachte, als getuigen, opgegeven personen, om het even of de rechter-commissaris die al of niet heeft laten oproepen.

De dagvaarding der getuigen of verdachten geschiedt op last van het openbaar ministerie.

Artikel 56.

De getuigen zullen door den rechter-commissaris ieder afzonderlijk worden gehoord; hij mag hen echter met elkander confronteeren.

Artikel 57.

De rechter-commissaris zal elken getuige afvragen zijnen naam, zijne voornamen, zijnen ouderdom, zijn beroep en zijne woon- of verblijfplaats, of hij den verdachte gekend heeft vóór het feit, waarvan deze verdacht wordt, of hij bloed- of aanverwant is van den verdachte en in welken graad, en of er dienstbetrekking tusschen hem en den verdachte bestaat of bestaan heeft.

De getuigen zullen hierna beloven de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zeggen.

De rechter-commissaris doet de opgaven en de belofte mitsgaders al de vragen en de antwoorden der getuigen, door den griffier behoorlijk in geschrift stellen.

Artikel 58.

Het alzoo in geschrift gestelde zal onderteekend worden door den rechter-commissaris, den griffier en de getuigen of verdachten, nadat het zal zijn voorgelezen en laatstgenoemden verklaard hebben daarbij te volharden. Ingeval de getuigen of verdachten niet teekenen kunnen of willen, moet daarvan melding worden gemaakt.

Tusschen de regels zal niet mogen worden ingeschreven.

De doorschrappingen en de verwijzingen zullen door den rechter-commissaris, den griffier en de getuigen of verdachten goedgekeurd en onderteekend moeten worden, het tusschen de regels ingeschrevene, mitsgaders de niet goedgekeurde doorhalingen en verwijzingen, zijn nietig en van onwaarde.

Artikel 59.

Een ieder, die gedagvaard is om getuigenis der waarheid te geven, is gehouden voor den rechter-commissaris te verschijnen en getuigenis af te leggen.

Des verdachten bloedverwanten en aangehuwden in de rechte linie, zijn broeders, zusters en aangehuwden in gelijken graad, zijn ooms, moeien en zijn broeders- en zusterskinderen, mitsgaders de echtgenoot, zelfs na echtscheiding, kunnen niet genoodzaakt worden getuigenis af te leggen.

Hetzelfde is toepasselijk op hen, die, uit hoofde van hunnen stand, beroep of wettige betrekking tot geheimhouding verplicht zijn, doch alleen en bij uitsluiting nopens hetgeen, waarvan de wetenschap aan hen, als zoodanig, is toevertrouwd.

Artikel 60.

Indien een getuige op de hem gedane dagvaarding niet verschijnt, zal de rechter-commissaris opnieuw zijne oproeping kunnen bevelen en hetzij tegelijkertijd, hetzij later, daarbij een bevel tot medebrenging kunnen voegen.

Bij niet-verschijning van den verdachte, zal deze daartoe door geene dwangmiddelen kunnen worden verplicht.

Artikel 61.

Indien de getuige op de eerste of tweede dagvaarding verschenen, of, voor den rechter-commissaris gebracht zijnde, weigert getuigenis der waarheid af te leggen, kan het hof of de raad van justitie op verslag van den rechter-commissaris, na verhoor of behoorlijke oproeping van den getuige en op de conclusie van het openbaar ministerie, bevelen, dat de getuige in gijzeling worde gebracht en gehouden totdat hij aan zijne verplichting zal hebben voldaan.

Dit vonnis zal bij voorraad worden tenuitvoergelegd, niettegenstaande verzet.

De gijzeling duurt niet langer dan dertig dagen. Zij kan zoolang de behandeling der zaak niet is afgeloopen, op vordering van het openbaar ministerie, door het hof of den raad van justitie telkens van dertig dagen tot dertig dagen worden verlengd.

Artikel 62.

Indien de getuige of verdachte op Curaçao, Aruba of Bo-

naire de Nederlandsche of de landstaal en op Sint Martin (Nederlandsche Gedeelte), Sint Eustatius of Saba de Nederlandsche of de Engelsche taal niet verstaat, is de rechter-commissaris bevoegd eenen tolk te benoemen, die den ouderdom van 18 jaren moet hebben bereikt en beveelt zijne dagvaarding.

De tolk legt, naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte af van getrouw zijne taak te zullen vervullen, tenware hij als beëedigd tolk mocht zijn toegelaten. Indien hij tot geene erkende godsdienstige gezindheid behoort, legt hij alleen de belofte af, nadat hem zal zijn voorgehouden de straf, gesteld op het misdrijf van meineed.

Indien de getuige of verdachte doofstom is, tijdelijk het gebruik van zijn gehoor en spraakvermogen of een dezer vermogens tijdelijk of voortdurend mist, doet de rechter-commissaris zijne vragen door den griffier in geschrift stellen, waarop door den getuige of verdachte schriftelijk wordt geantwoord.

Kan de in het vorige lid bedoelde getuige of verdachte niet lezen of schrijven, dan benoemt de rechter-commissaris eenen daartoe geschikten persoon tot tolk en beveelt zijne dagvaarding.

Het tweede lid van dit artikel is dan van toepassing.

Artikel 63.

Wanneer een getuige schadeloosstelling vraagt, zal deze door den rechter-commissaris worden begroot, op vertooning van de akte van dagvaarding.

Artikel 64.

Wanneer een getuige of verdachte door verklaringen van eenen arts of heelmeester doet blijken, dat hij buiten staat is om op de hem gedane dagvaardingen te verschijnen, zal de rechter-commissaris zich te zijner woning begeven.

Artikel 65.

Zoo dikwijls getuigen of verdachten zullen moeten gehoord worden, welke woonachtig zijn of zich bevinden op een ander eiland, dan waar het hof of de raad van justitie is gevestigd, kan de rechter-commissaris de ontworpen vraagartikelen, met machtiging om daarop of naar aanleiding daarvan den getuige of verdachte te hooren, overzenden aan den kantonrechter op

het eiland waar de getuige of verdachte woonachtig is of zich bevindt.

De kantonrechter maakt een proces-verbaal van het verhoor op en zendt dat besloten en verzegeld aan den rechter-commissaris over.

Artikel 66.

De rechter-commissaris kan, zooveel mogelijk in overleg met den procureur-generaal of met den officier van justitie, in het belang der door hem gevoerd wordende informatie en instructie, het doen van nasporingen opdragen en bevelen geven aan de hulpofficieren zoomede aan de ambtenaren, genoemd in artikel 8, 5º en 6º.

Artikel 67.

Wanneer in den loop van het onderzoek voldoende aanwijzing van schuld tegen den verdachte ontstaat, kan de rechter-commissaris in de gevallen en op de gronden in artikel 76 vermeld, op de vordering van het openbaar ministerie, tegen den verdachte een bevel van voorloopige aanhouding verleenen met aanduiding van de plaats waar de aangehoudene zal worden in verzekering gebracht.

Is het bevel niet onmiddellijk op het hooren van den verdachte gevolgd, dan wordt hij binnen vier en twintig uren na zijne opneming in de gevangenis gehoord.

Artikel 47 is op het bevel, in dit artikel bedoeld, van toepassing.

Artikel 68.

Wanneer gedurende het onderzoek van den rechter-commissaris een der aanwezigen de stilte stoort of teekenen geeft van goed- of afkeuring en vruchteloos door den rechter-commissaris is gewaarschuwd of het bevel van dezen om zich te verwijderen niet heeft opgevolgd, kan hij op diens last worden verwijderd.

Heeft gedurende het onderzoek eenig strafbaar feit plaats, dan maakt de rechter-commissaris daarvan proces-verbaal op en zendt dit aan den procureur-generaal of aan den officier van justitie. Hij kan tevens op de gronden en in de gevallen, vermeld in artikel 76, een bevel van voorloopige aanhouding tegen den verdachte verleenen.

Artikel 47 en het tweede lid van artikel 67 zijn dan van toepassing.

Artikel 69.

Voorloopige instructie zal plaats hebben ter zake van alle misdrijven en van overtredingen, waartegen hechtenis is bedreigd, gedurende den tijd hunner bediening begaan door:

1º De leden van den raad van bestuur en van den kolonialen raad;

2º De gezaghebbers en de landraden;

3º De leden van de rechterlijke macht.

Artikel 70.

Ter zake van overtredingen heeft overigens geene voorloopige instructie plaats.

DERDE TITEL.

Van het verleenen van rechtsingang en van de verdere gerechtelijke instructie.

Artikel 71.

Zoodra de procureur-generaal of de officier van justitie voldoende aanwijzing heeft verkregen van een gepleegd strafbaar feit, aan de rechtsmacht van het hof of van den raad van justitie onderworpen, en van den persoon, die zich daaraan heeft schuldig gemaakt, en hij het verleenen van rechtsingang noodig oordeelt, biedt hij de stukken met zijne daartoe strekkende vordering aan het hof of aan den raad van justitie aan.

Hij vordert daarbij, met of zonder bevel van gevangenneming of gevangenhouding, hetzij verwijzing van de zaak naar de terechtzitting, hetzij dat de instructie der zaak worde gelast.

Op deze vordering wordt door het hof of door den raad van justitie in raadkamer beslist.

Artikel 72.

Indien het aan den rechter blijkt, dat de kennisneming en de instructie der zaak tot de bevoegdheid van een ander college behoort, zal hij die naar den bevoegden rechter verwijzen. De ambtenaar van het openbaar ministerie zal, in dat geval, de stukken aan zijn ambtgenoot bij dat andere college doen toekomen.

Wanneer de verdachte zich in hechtenis bevindt, kan de rechter bevelen, dat hij in hechtenis zal verblijven.

Wanneer binnen acht weken daarna door den bevoegden rechter geen nieuw bevel van gevangenhouding is verleend, wordt de verdachte in vrijheid gesteld.

Artikel 73.

Indien ter zake van het feit geen recht tot strafvervolging aanwezig is, weigert de rechter den rechtsingang en stelt hij den verdachte buiten vervolging.

Artikel 74.

Indien geene voldoende aanwijzing bestaat omtrent den aard van het feit of dat het gepleegd is of van de schuld van den verdachte, weigert hij den rechtsingang en stelt hij den verdachte buiten vervolging of beveelt de voortzetting van het voorloopig onderzoek.

Artikel 75.

In alle andere gevallen verleent de rechter rechtsingang en verwijst hij de zaak naar de terechtzitting of gelast hij instructie, in het een en ander geval, met of zonder bevel van gevangeneming of gevangenhouding.

Op straffe van nietigheid kan echter in geen geval ter zake van een misdrijf verwijzing naar de terechtzitting plaats hebben, zoolang de verdachte niet door den rechter-commissaris is gehoord of daartoe behoorlijk is opgeroepen.

Artikel 76.

Gevangenneming, of zoo de verdachte voorloopig is aangehouden, gevangenhouding, kan bij het verleenen van rechtsingang worden bevolen, indien tegen het misdrijf als maximum eene gevangenisstraf van vier jaren of meer is bedreigd of indien de rechtsingang wordt verleend wegens verduistering, oplichting of in de artikelen 245, laatste lid, 259, 266, 298, eerste lid, 366, eerste lid, 368, 404, 405, 406, 410 en 431 van het Wetboek van Strafrecht voor de Kolonie Curaçao omschreven misdrijven of wegens medeplichtigheid aan of poging tot de misdrijven, in dit artikel vermeld, doch alleen op grond, hetzij van gegronde vrees voor vlucht van den verdachte, hetzij van eenige andere gewichtige reden van maatschappelijke veiligheid.

De reden wordt op straffe van nietigheid in de beschikking met name vermeld.

In alle andere gevallen wordt, zoo de verdachte voorloopig is aangehouden, diens invrijheidstelling bevolen.

Artikel 77.

In geval de aan den rechter gelijktijdig overgelegde stukken betrekkelijk zijn tot samenhangende feiten of tot feiten, door denzelfden persoon begaan, en het belang van het onderzoek zich niet tegen de voeging verzet, zal hij over deze allen bij een en dezelfde beschikking uitspraak doen.

Artikel 78.

Strafbare feiten worden geacht samenhangende te zijn wanneer zij begaan zijn:

1º door verscheidene vereenigde personen gelijktijdig,

2º door verschillende personen op onderscheidene tijden of plaatsen, doch tengevolge van eene door hen vooraf gemaakte afspraak,

3º met het oogmerk om zich de middelen te verschaffen tot het begaan van een ander strafbaar feit of de uitvoering daarvan te bevorderen of tot stand te brengen of wel om zich tegen de straf van een ander strafbaar feit te beveiligen.

Artikel 79.

De rechter doet eveneens bij een en dezelfde beschikking uitspraak, wanneer buiten de gevallen bij artikel 77 bedoeld de gelijktijdig aan hem overgelegde stukken betrekkelijk zijn tot meerdere strafbare feiten, tusschen welke verband staat en de voeging in het belang van het onderzoek is.

Artikel 80.

Indien in de gevallen van de artikelen 77 en 79 de strafbare feiten ieder afzonderlijk aan de kennisneming van het hof of van den raad van justitie zijn onderworpen, kan dit in elken stand der zaak, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op verzoek van den beklaagde de voeging bevelen.

Artikel 81.

Indien buiten de gevallen van artikel 77 meerdere straf-

bare feiten gelijktijdig aan de kennisneming van het hof of van den raad van justitie worden onderworpen, kan de rechter in elken stand der zaak, zoowel ambtshalve als op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op verzoek van den beklaagde, de splitsing bevelen.

Dit bevel is verplichtend indien geen der gevallen, bedoeld bij artikelen 77 en 79 aanwezig is.

Artikel 82.

De beschikkingen bij artikelen 72, 73, 74 en 75 bedoeld houden in:

den naam, of, als die onbekend is, de aanwijzing zoo duidelijk mogelijk van den verdachte,

het feit in hoofdzaak, dat hem ten laste wordt gelegd,

de vordering van het openbaar ministerie,

de beslissing, met de gronden waarop zij rust.

Artikel 83.

De beschikking, waarbij rechtsingang wordt verleend, vermeldt, behalve het bij het voorgaand artikel bepaalde, de artikelen der algemeene verordening, waarbij het feit is strafbaar gesteld.

Zij wordt den beklaagde zoodra mogelijk en in ieder geval vóór of uiterlijk tegelijk met de eerstvolgende akte van vervolging, van wege het openbaar ministerie geteekend.

Artikel 84.

In de gevallen, voorzien in de artikelen 72—75, kan de procureur-generaal binnen den tijd van acht weken na de uitspraak van den raad van justitie, en de officier van justitie, binnen tweemaal vier en twintig uren na die uitspraak, daartegen verzet doen, door middel van eene verklaring ter griffie van dien raad afgelegd.

De akte van verzet moet, benevens de processtukken, desnoods vergezeld van eene memorie, bevattende de redenen, voor zooverre die niet bij de akte zelve zijn uitgedrukt, zoo spoedig doenlijk door den officier van justitie aan den procureur-generaal worden opgezonden, die, binnen drie dagen na de ontvangst, deze met zijn verslag en requisitoir indient bij het Hof van Justitie.

Het Hof zal binnen drie dagen daarna de uitspraak van den raad goedkeuren of te niet doen, en bevelen hetgeen bevonden zal worden te behooren.

Zoo spoedig doenlijk zal de procureur-generaal het vonnis van het hof aan den officier van justitie doen toekomen.

Artikel 85.

Indien instructie gelast is, beveelt de rechter-commissaris, zoodra de stukken in zijn handen zijn gesteld, de verschijning van den beklaagde om door hem te worden gehoord op het feit, bij het bevel in hoofdzaak uitgedrukt.

De beklaagde, die in vrijheid is, wordt door tusschenkomst van het openbaar ministerie gedagvaard.

Artikel 86.

Indien de beklaagde niet op de dagvaarding verschijnt, kan de rechter-commissaris hem andermaal doen dagvaarden en daarbij voegen een bevel van medebrenging.

De deurwaarder of dienaar van de openbare macht, met dat exploit belast, zal, des noodig zijnde, de openbare burgerlijke of de gewapende macht van de plaats, of die der naastbijgelegen plaats, te zijner hulp inroepen. Zij is verplicht onmiddellijk aan die vordering te voldoen.

Artikel 87.

Gedurende den loop der instructie doet de rechter-commissaris, zoo dikwijls hij dit noodig oordeelt, den beklaagde, zoo deze in verzekerde bewaring is, voor zich verschijnen, of, zoo hij in vrijheid is, daartoe dagvaarden.

Bij elke niet-verschijning van den beklaagde, handelt de rechter-commissaris, zooals bij het eerste lid van het vorige artikel is bepaald.

Artikel 88.

Bij het onstaan van meer gewichtige bezwaren tegen den beklaagde, die in vrijheid is, of op grond van omstandigheden, na het verleenen van den rechtsingang bekend geworden, kan de rechter-commissaris in de gevallen en op de gronden vermeld in artikel 76, hetzij ambtsalve, hetzij op de vordering van het openbaar ministerie, een bevel van voorloopige aanhouding tegen den beklaagde verleenen.

Artikel 47 en het tweede lid van artikel 67 zijn van toepassing.

De procureur-generaal of de officier van justitie biedt de

stukken met zijne vordering aan het hof of aan den raad van justitie aan, welk college in raadkamer, met inachtneming van artikel 76, de gevangenhouding of invrijheidstelling beveelt.

Artikel 89.

In de gevallen, waarin de beklaagde niet voor den rechter-commissaris kan worden gebracht of niet kan worden gevangen genomen, of na zijne in verzekerde bewaringstelling is ontvlucht, wordt de instructie niettemin aangevangen of voortgezet en zooveel mogelijk ten einde gebracht.

Artikel 90.

Na het eerste verhoor van den beklaagde, zal de rechter-commissaris met de instructie voortgaan en dezen zoo dikwijls hooren, en desnoods met de getuigen of dezen onderling confronteeren, als hij, hetzij ambtshalve, hetzij op het requisitoir van het openbaar ministerie, hetzij op verzoek van den beklaagde, zal noodig achten. Indien er meerdere beklaagden zijn, kunnen dezen ook onderling worden geconfronteerd.

Alle bepalingen van den vorigen titel betrekkelijk het hooren van getuigen en hunne verplichting om getuigenis der waarheid af te leggen, mitsgaders de bevoegdheid tot het aanwenden van het middel van lijfsdwang, zijn ten deze toepasselijk.

Ingeval de beklaagde na behoorlijke oproeping niet verschijnt, of een tegen hem uitgevaardigd bevel van voorloopige aanhouding of van gevangenneming niet is kunnen worden tenuitvoergelegd en er vermoeden bestaat, dat hij voortvluchtig is en dat de overlegging van beëedigde getuigenissen noodig zal zijn om zijne uitlevering te verkrijgen, gelast de rechter-commissaris, op de vordering van het openbaar ministerie, dat de getuigen, alvorens hun getuigenis af te leggen, elk op de wijze van zijne godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte zullen doen van de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen. Die tot geene erkende godsdienstige gezindheid behooren, leggen alleen de belofte af, nadat hun zal zijn voorgehouden de straf, gesteld op het misdrijf van meineed.

Deze bepaling is niet toepasselijk op de personen, bedoeld in artikel 150.

Van den gedanen eed of van de gedane belofte geschiedt aanteekening door den griffier.

Artikel 91.

De procureur-generaal of de officier van justitie is gerechtigd aan den rechter-commissaris de vragen op te geven, die hij verlangt dat aan den beklaagde zullen worden gedaan, en waarop de rechter-commissaris, naar bevind van zaken, beschikken kan.

Hij kan bij dat verhoor tegenwoordig zijn, in welk geval daarvan bij het proces-verbaal melding wordt gemaakt.

Het derde lid van artikel 54 is ten deze toepasselijk.

Artikel 92.

Indien de rechter-commissaris zulks noodig acht, zal hij het vereischte verslag kunnen vragen van een of meer deskundigen.

De deskundigen zullen in handen van den rechter-commissaris, naar de wijze hunner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte afleggen, dat zij hun verslag, naar hun geweten, zullen geven.

Op deze deskundigen zijn de bepalingen van het eerste en het laatste lid van aitikel 45 van toepassing.

Artikel 93.

Geene strikvragen zullen in den geheelen loop van eenig proces aan eenige beklaagden of getuigen mogen worden gedaan, en de rechter zal geen acht mogen slaan op de antwoorden, welke op zoodanige strikvragen mochten zijn gegeven.

Vragen, in welke eene daadzaak, door den beklaagde of de getuigen niet beleden of opgegeven, als waarheid wordt aangenomen of verondersteld, zullen ook als strikvragen moeten worden beschouwd.

Artikel 94.

Wanneer uit de instructie gewichtige bezwaren tegen anderen dan den beklaagde ontstaan, kan de rechter-commissaris, in de gevallen en de gronden in artikel 76 vermeld, tegen dezen, op de vordering van het openbaar ministerie, een bevel van voorloopige aanhouding verleenen.

Artikel 47 en het tweede lid van artikel 67 zijn van toepassing.

De procureur-generaal of de officier van justitie handelt overeenkomstig artikel 71.

De zaak wordt verder op de gewone wijze overeenkomstig de voorschriften van dezen titel behandeld.

Artikel 95.

Indien hij, die met de uitvoering van het bevel van gevangenneming belast is, het noodzakelijk acht voorzorgen te nemen, ten einde de beklaagde zich niet aan de vervolgingen der justitie onttrekke, zal hij den bijstand der openbare burgerlijke of der gewapende macht kunnen inroepen van de plaats of van de naburige plaats, waar de gevangenneming moet geschieden. De openbare burgerlijke of de gewapende macht is verplicht, op de vertooning van het rechterlijk bevel, onmiddellijk aan de aanvrage te voldoen.

Artikel 96.

Ingeval de beklaagde niet kan worden gevat, zal het bevel van gevangenneming aan zijne woonplaats, of, wanneer die onbekend is, aan zijn laatste verblijf worden beteekend, en er zal een proces-verbaal van de gedane nasporing worden opgemaakt, hetwelk voor gezien zal moeten worden geteekend door den kantonrechter van de plaats.

Het bevel van gevangenneming wordt, met overlegging van het proces-verbaal van nasporing, aan den ambtenaar van het openbaar ministerie terugbezorgd.

Artikel 97.

De beklaagde, die uit kracht van een bevel van gevangenneming is gevat, zal zonder verwijl worden gebracht in de gevangenis, bij het bevel vermeld.

Artikel 98.

De deurwaarder of de ambtenaar met de uitvoering van het bevel van gevangenneming belast, zal den beklaagde aan den cipier van den gevangenis overgeven, welke, op vertooning van het bevel, dezen zal innemen en schriftelijk zal verklaren zulks te hebben gedaan; de deurwaarder of de ambtenaar met de uitvoering van het bevel belast, zal vervolgens de stukken tot den gearresteerde betrekkelijk aan den ambtenaar van het openbaar ministerie brengen.

Artikel 99.

Buiten het geval van betrapping op heeter daad, zal geene huiszoeking mogen plaats hebben, zonder verlof van het hof of den raad van justitie.

Er zal evenwel, in geval van dringende noodzakelijkheid zonder dit verlof, door den rechter-commissaris, ter requisitie van het openbaar ministerie, huiszoeking mogen geschieden in de plaatsen in artikel 41 vermeld.

Artikel 100.

In alle gevallen eener huiszoeking, al had die zelfs plaats met verlof van den rechter, zal het den rechter-commissaris niet geoorloofd zijn geschriften, boeken en andere papieren te onderzoeken of in beslag te nemen, zonder dat hij daartoe uitdrukkelijk door den rechter zij gemachtigd.

Artikel 101.

De huiszoekingen zullen door den rechter-commissaris in tegenwoordigheid van den procureur-generaal of van den officier van justitie geschieden.

Indien huiszoeking moet plaats hebben op een van de eilanden Bonaire, Aruba of Saba, kan zij aan den kantonrechter worden opgedragen, en kan de procureur-generaal of de officier van justitie zich door den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht doen vervangen.

Artikel 102.

Indien de papieren of boeken van den beklaagde moeten onderzocht worden, zal hij daarbij in persoon of bij een gemachtigde kunnen tegenwoordig zijn.

Het proces-verbaal zal door den beklaagde of zijnen gemachtigde worden onderteekend, indien de een of ander daarbij tegenwoordig is, of er zal melding worden gemaakt van zijne weigering.

De bepalingen van de artikelen 40 en 42 zijn bij huiszoekingen, in dit en het voorgaande artikel vermeld, toepasselijk.

Artikel 103.

Het hof en de raad van justitie kunnen, ieder voor zich, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van den beklaagde, zich

de stukken doen voorleggen en bevelen, dat de instructie spoedig worde voleindigd, of deze sluiten, zoo daartoe gronden zijn.

Zij dragen meer bijzonder zorg, dat, wanneer de beklaagde zich in hechtenis bevindt, de zaak met den meest mogelijken spoed worde voortgezet.

Artikel 104.

Alle bevelen tot gevangenneming of gevangenhouding zijn voor niet langer dan acht weken geldig, te rekenen van den dag, waarop zij zijn ten uitvoer gelegd.

Indien aan het eind van dien termijn de instructie niet is afgeloopen of de zaak niet is berecht, wordt de beklaagde onmiddellijk in vrijheid gesteld, tenzij het hof of de raad op vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie het bevel bij gemotiveerde beschikking voor ten hoogste acht weken hebbe verlengd. Hetzelfde zal nog daarna telkens van acht weken tot acht weken kunnen geschieden, indien het hof of de raad na den laatst verleenden termijn zulks noodig oordeelt. Op deze beschikkingen is het tweede lid van artikel 83 van toepassing.

Artikel 105.

Na afloop der instructie of wanneer in het geval van artikel 89 deze wegens ontstentenis van den beklaagde niet is kunnen worden voltooid, deelt de rechter-commissaris de stukken mede aan den ambtenaar van het openbaar ministerie.

Oordeelt deze de instructie niet volledig, dan vordert hij, met aanduiding van hetgeen hij daartoe noodig acht, dat zij meer volledig wordt gemaakt.

Artikel 106.

Zoodra de instructie is ten einde gebracht, doet de ambtenaar van het openbaar ministerie den beklaagde bij exploit aanzeggen, dat de instructie gesloten is, met vermelding van het requisitoir dat tegen hem genomen zal worden.

Artikel 107.

De beklaagde kan binnen veertien dagen na de beteekening van de sluiting der instructie, eene memorie ter griffie

van het hof of van den raad van justitie inleveren. De bevoegdheid daartoe wordt hem bij het exploit in het voorgaand artikel bedoeld, op straffe van nietigheid, kenbaar gemaakt.

De beklaagde kan in het exploit de verklaring doen opnemen, dat hij van deze bevoegdheid afstand doet. Hij kan die verklaring ook later doen. De verklaring wordt door hem geteekend. Zoo hij zijne verklaring niet kan teekenen wordt daarvan in het exploit melding gemaakt.

Artikel 108.

De beklaagde kan zich omtrent het indienen der memorie beraden met een raadsman, door hem met inachtneming van artikel 121 gekozen.

Artikel 109.

De beklaagde, die wegens misdrijf vervolgd wordt en zich ingevolge artikel 76 te dier zake in verzekerde bewaring bevindt, kan zich omtrent het indienen der memorie beraden met een raadsman, hem op zijn verzoek door den president ambtshalve toegevoegd op den voet van artikel 121.

Artikel 110.

De toevoeging wordt den benoemde alsmede den beklaagde, door of namens den president, dadelijk kenbaar gemaakt.

Artikel 111.

Gedurende den tijd voor de inlevering der memorie bepaald, heeft de toegevoegde raadsman van den beklaagde toegang tot hem en kan hij hem, behoudens het vereischte toezicht, alleen spreken.

Gedurende dienzelfden tijd kan de raadsman, alsmede de beklaagde, die niet in verzekerde bewaring is, ter griffie inzage nemen van de stukken.

Artikel 112.

De memorie kan ook door den raadsman worden onderteekend.

Van de inlevering der memorie wordt aan dengene, die haar overlegt, door den griffier schriftelijk bewijs gegeven.

Artikel 113.

De griffier teekent den dag der inlevering op de memorie aan en zendt die binnen vier en twintig uren aan den ambtenaar van het openbaar ministerie.

Deze dient haar, binnen drie dagen na die inlevering, met de stukken en met zijne vordering bij het hof of bij den raad van justitie in.

Is geene memorie ingeleverd, dan dient het openbaar ministerie de stukken met zijne vordering bij het hof of bij den raad van justitie in binnen drie dagen na verloop van den termijn voor de inlevering der memorie bepaald, of, zoo de afstand is gedaan, in het tweede lid van artikel 107 bedoeld, binnen drie dagen na de dagteekening van het aldaar vermelde exploit.

Op de vordering van den ambtenaar van het openbaar ministerie beslist het hof of de raad van justitie in raadkamer.

Artikel 114.

Indien het hof of de raad van justitie de instructie niet volledig oordeelt, beveelt het college, met aanduiding van het onderwerp, een nader onderzoek.

Zoodra het bevolen onderzoek is afgeloopen, wordt gehandeld overeenkomstig de artikelen 106, 107 en 113.

Artikel 115.

Indien het aan den rechter blijkt, dat de kennisneming der zaak tot de bevoegdheid van een ander college of van den kantonrechter behoort, verwijst hij de zaak naar den bevoegden rechter.

De procureur-generaal of de officier van justitie doet de stukken toekomen aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie.

Het tweede en derde lid van artikel 72 zijn hier van toepassing.

Indien ter zake van het feit geen recht tot strafvervolging aanwezig is, of de instructie geene voldoende aanwijzing van schuld tot verdere vervolging heeft opgeleverd, stelt het hof of de raad van justitie den beklaagde te dier zake buiten vervolging.

Indien in de instructie of na den afloop daarvan vormen zijn verzuimd, beveelt het hof of de raad van justitie herstel van dat verzuim of heropening van het onderzoek van de

laatst geldige akte af welke aan het verzuim is voorafgegaan.

In alle andere gevallen verwijst het hof of de raad van justitie de zaak naar de terechtzitting.

De artikelen 77 tot 81 zijn hier van toepassing.

Artikel 116.

Wanneer de beklaagde buiten vervolging wordt gesteld of, bij verwijzing, geen der gevallen of gronden vermeld in artikel 76 meer aanwezig is, beveelt het hof of de raad van justitie, indien de beklaagde in verzekerde bewaring is, zijne invrijheidstelling.

Artikel 117.

Op de beschikking, bij artikel 115 vermeld, is artikel 82 en op die, houdende verwijzing naar de terechtzitting, bovendien artikel 83 van toepassing.

Artikel 118.

Tegen de beschikkingen van de raden van justitie, waarbij de beklaagde ter zake van misdrijf naar de terechtzitting is verwezen, kan deze, en tegen die, vermeld in artikel 115, eerste en vierde lid, kan de procureur-generaal of de officier van justitie verzet doen.

Het verzet geschiedt door middel van eene verklaring ter griffie, af te leggen door den procureur-generaal binnen acht weken en door den officier van justitie binnen twee dagen na de uitspraak en door den beklaagde binnen acht dagen na de beteekening der beschikking.

In geval van verzet van den procureur-generaal of van den officier van justitie verzendt deze laatste de akte van verzet, vergezeld van eene memorie, bevattende de redenen, wanneer die niet in de akte zelve zijn uitgedrukt, zoo spoedig doenlijk aan den procureur-generaal.

In geval van verzet van den beklaagde, kan deze binnen voornoemde acht dagen eene memorie ter griffie indienen en geschiedt de verzending aan den procureur-generaal zoo spoedig doenlijk na verloop van dezen termijn of na de indiening der memorie.

In het een en ander geval dient de procureur-generaal, binnen drie dagen na de ontvangst, zijn verslag en requisitoir bij het hof van justitie in, en wordt voorts gehandeld overeenkomstig artikel 84, derde en vierde lid.

Artikel 119.

De beklaagde kan van het recht, in het voorgaande artikel bedoeld, afstand doen.

Artikel 120.

Indien bij de verwijzing naar de terechtzitting ter zake van een misdrijf de beklaagde zich te dier zake ingevolge artikel 76 in verzekerde bewaring bevindt en wordt gehouden of daarbij zijne gevangenneming wordt bevolen, bepaalt het hof of de raad van justitie, dat aan den beklaagde ambtshalve een raadsman zal worden toegevoegd.

De toevoeging geschiedt door den president van het hof of van den raad en wordt den beklaagde gelijktijdig met de beschikking, waarbij de zaak naar de terechtzitting is verwezen, beteekend.

De toegevoegde raadsman kan daarna alsnog door een gekozen raadsman worden vervangen, indien deze uiterlijk twee dagen voor de terechtzitting ter griffie de verklaring aflegt, dat hij bereid is ten bepaalden dage de verdediging van den beklaagde op zich te nemen. De griffier geeft hiervan onverwijld kennis aan den toegevoegden raadsman. De toegevoegde heeft de bevoegdheid eenen anderen raadsman in zijn plaats te doen optreden, mits hij daarvan vooraf aan den president kennis geve.

Artikel 121.

Als raadslieden worden slechts toegelaten praktizijns.

Bij volstrekte noodzakelijkheid echter kunnen ook andere geschikte personen daartoe genomen worden.

Medebeklaagden, die geen tegenstrijdige belangen bebben, kunnen door een en denzelfden raadsman worden bijgestaan.

Bij verhindering van den gekozen of toegevoegden raadsman, kan de president altijd nog een anderen in zijne plaats benoemen.

Artikel 122.

Na beteekening van de beschikking, houdende verwijzing naar de terechtzitting, heeft, indien de beklaagde in verzekerde bewaring is, de gekozen of de toegevoegde raadsman toegang tot hem en mag hij hem, behoudens het vereischte toezicht, zoo dikwijls hij dit verlangt, alleen spreken.

Hij zoowel als de beklaagde, die niet in verzekerde bewaring is, kan ter griffie inzage nemen van de stukken, zonder de voortzetting der zaak op te houden.

De beklaagde kan van de stukken, zoover hij dit verlangt, te zijnen koste afschrift doen nemen.

Bij onvermogen, ter beoordeeling van het hof of van den raad van justitie, kan het college gelasten, dat de afschriften, welke het noodig acht, kosteloos worden afgegeven. In dat geval worden de kosten der afschriften als gerechtskosten aangemerkt.

Artikel 123.

Niemand mag, buiten vervolging zijnde gesteld, ter zake van hetzelfde feit in rechten worden betrokken, tenzij nieuwe bezwaren zijn bekend geworden.

Als nieuwe bezwaren worden aangemerkt de verklaringen van getuigen, stukken, bescheiden en processen-verbaal, welke niet zijn onderzocht geworden, doch echter van dien aard zijn, dat zij of de bewijzen versterken, welke het hof of de raad van justitie te zwak heeft geoordeeld, of de feiten meer ontwikkelen tot betere ontdekking der waarheid.

In dat geval biedt de procureur-generaal of de officier van de justitie de stukken wederom aan het hof of aan den raad van justitie aan, met zoodanige vorderingen als hij met inachtneming van het bepaalde bij artikel 71 raadzaam oordeelt, en wordt de zaak op de gewone wijze overeenkomstig de voorschriften van dezen Titel behandeld.

Artikel 124.

Alle uitspraken der raadkamer vermelden, op straffe van nietigheid, de namen der leden, door wie zij zijn gewezen, en worden door ieder hunner en door den griffier onderteekend.

Zoo dikwijls het hof of de raad van justitie in raadkamer eene beschikking neemt, is het samengesteld uit drie leden.

Artikel 125.

De beklaagde, krachtens bevel van gevangenneming aangehouden, wordt binnen vier en twintig uren na zijne opneming in de gevangenis door den rechter-commissaris gehoord.

Artikel 126.

Bij verzuim of bij nietigheid van eenige in dezen Titel

voorgeschreven beteekening mag de beklaagde, mits bij zijne eerste verschijning, de nietigverklaring vorderen van de dagvaarding, waarbij hij, zoo de instructie is gelast, voor den rechter-commissaris of, zoo de zaak naar de terechtzitting is verwezen, ter terechtzitting is opgeroepen.

VIERDE TITEL.

Van het rechtsgeding op de terechtzitting van het Hof en van den Raad van Justitie.

§ 1. *Van het aanhangig maken der zaak.*

Artikel 127.

De zaak wordt ter terechtzitting aanhangig gemaakt door eene dagvaarding van wege den procureur-generaal of den officier van justitie aan den beklaagde beteekend, hetzij rechtstreeks, hetzij ten gevolge van verwijzing.

De artikelen 77 tot 81 zijn toepasselijk op zaken, welke rechtstreeks bij dagvaarding worden aanhangig gemaakt.

Artikel 128.

Bij de dagvaarding worden tevens opgegeven de naam, het beroep en de woon- of verblijfplaats of, bij onbekendheid van een of ander, de aanduiding zoo nauwkeurig mogelijk, van de getuigen en deskundigen, die van wege den procureur-generaal of den officier van justitie zullen worden gedagvaard.

In geval van rechtstreeksche dagvaarding zijn de bepalingen van het tweede, derde en vierde lid van artikel 122 van toepassing, zoodra de beteekening der dagvaarding is geschied.

Artikel 129.

De dagvaarding behelst eene opgave van het feit, dat ten laste wordt gelegd, met vermelding omstreeks welken tijd en waar ter plaatse het begaan zou zijn, alles op straffe van nietigheid.

Zij behelst tevens de vermelding van de omstandigheden, waaronder het feit zou gepleegd zijn.

Artikel 130.

De dagvaarding wordt, met afgifte of achterlating van een

afschrift, beteekend aan den persoon van den beklaagde, of, zoo deze niet in verzekerde bewaring is, aan zijn persoon of zijne woonplaats; indien hij in de kolonie geene bekende woonplaats heeft, aan zijne laatste verblijfplaats in de kolonie.

Ingeval de beambte, met de beteekening der dagvaarding belast, noch den beklaagde, noch iemand van diens huisgenooten aan zijne woon- of verblijfplaats vindt, zal hij het afschrift terstond terhandstellen aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij den rechter, voor welken gedagvaard wordt, die het oorspronkelijk stuk voor gezien zal moeten teekenen en het afschrift zoo mogelijk aan den beklaagde zal moeten doen toekomen, zonder dat van dit laatste echter in rechten zal behoeven te blijken.

Indien de beklaagde geene bekende woon- of verblijfplaats in de kolonie heeft, geschiedt de beteekening der dagvaarding door middel van aanplakking van het afschrift aan het gebouw, waar de rechter, voor welken gedagvaard wordt, zitting houdt.

Alles op straffe van nietigheid.

Bij bekende verblijfplaats buitenslands wordt door den beambte met de beteekening der dagvaarding belast, tevens een afschrift van de dagvaarding bij aangeteekenden brief aan den beklaagde verzonden.

Artikel 131.

Indien rechtstreeks van wege den procureur-generaal of den officier van justitie is gedagvaard, kan de beklaagde verzoeken, dat de zaak door het hof of door den raad van justitie in raadkamer worde onderzocht en daartoe tegen de dagvaarding verzet doen bij exploit, ten minste vijf dagen voor de terechtzitting te beteekenen aan den procureur-generaal of aan den officier van justitie.

Dit verzet doet de dagvaarding van rechtswege vervallen.

De procureur-generaal of de officier van justitie biedt daarop, na desnoods den beklaagde door den rechter-commissaris te hebben doen hooren, de stukken aan het hof of aan den raad van justitie aan, met zoodanige vordering, als hij met inachtneming van artikel 71 raadzaam acht, en zorgt zoo mogelijk voor de intrekking van de dagvaarding van getuigen, zoo deze heeft plaats gehad.

De zaak wordt alsdan behandeld volgens de voorschriften betreffende het onderzoek in raadkamer, evenals ware geene dagvaarding geschied.

Artikel 132.

Onverminderd de bevoegdheid van den beklaagde om zelf getuigen en deskundigen te doen dagvaarden, kan op zijn verzoek de president van het hof of van den raad van justitie bevelen, dat deze van wege den procureur-generaal of den officier van justitie worden gedagvaard.

De beklaagde geeft, ten minste tweemaal vier en twintig uren voor de terechtzitting, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 128, bij exploit aan den procureur-generaal of aan den officier van justitie kennis van de getuigen en deskundigen, door hem gedagvaard of te dagvaarden.

Artikel 133.

Op straffe van nietigheid moet tusschen den dag, waarop de dagvaarding aan den beklaagde is beteekend, en dien der terechtzitting een termijn van ten minste acht vrije dagen verloopen.

Ten aanzien van beklaagden, die, niet in hechtenis zijnde, zich niet bevinden of niet woonachtig zijn op het eiland, waar het hof of de raad van justitie is gevestigd, worden de termijnen in acht genomen, bepaald bij artikel 8 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Met toestemming van den beklaagde kunnen de in het eerste en in het tweede lid vermelde termijnen worden verkort, mits in het exploit van dagvaarding de verklaring van den beklaagde, houdende zijne toestemming, worde opgenomen en door hem geteekend. Zoo de beklaagde zijne verklaring niet kan teekenen, wordt daarvan in het exploit melding gemaakt.

Artikel 134.

Vrijwillige verschijning van den beklaagde op eene dagvaarding, beteekend in strijd met de voorschriften van artikel 130 of met die van het voorgaand artikel, dekt de nietigheid.

§ 2. *Van het onderzoek ter terechtzitting.*

Artikel 135.

In zaken betreffende strafbare feiten, op welke geene gevangenisstraf is gesteld, kan de beklaagde zich laten vertegenwoordigen door een bepaaldelijk daartoe door hem gevol-

machtigde, ten ware het hof of de raad van justitie mocht bevelen, dat hij in persoon verschijne.

Het tweede lid van artikel 176 is van toepassing.

Artikel 136.

De rechter kan in het belang der openbare orde of zedelijkheid bevelen, dat de behandeling ter terechtzitting geheel of ten deele met gesloten deuren zal plaats hebben.

De redenen van zoodanig bevel worden in het proces-verbaal der zitting vermeld op straffe van nietigheid.

Artikel 137.

De president handhaaft de orde op de terechtzitting en geeft daartoe de noodige bevelen.

Indien een der aanwezigen de stilte of de orde op de terechtzitting stoort of teekenen geeft van goed- of afkeuring en vruchteloos door den president is gewaarschuwd of het bevel van den president om zich te verwijderen niet heeft opgevolgd, kan hij op diens last worden verwijderd en zoo noodig gedurende den tijd der terechtzitting worden in bewaring gehouden.

Artikel 138.

De president doet het onderzoek een aanvang nemen door den beklaagde, of, zoo er meer dan een beklaagde is, ieder hunner, in de orde waarin zij zijn gedagvaard af te vragen zijnen naam, zijne voornamen, zijnen ouderdom, zijne geboorteplaats, zijne woon- of verblijfplaats en zijn beroep. Hij vermaant hem oplettend te zijn op hetgeen hij zal hooren.

Hij doet het bevel van verwijzing, zoo deze heeft plaats gehad, door den griffier voorlezen.

Het onderzoek wordt onafgebroken voortgezet, behoudens de gevallen, waarin de wet schorsing toelaat of de rechter die, om daarbij te vermelden redenen, noodig oordeelt.

Artikel 139.

In de gevallen, waarin van nietigheid der dagvaarding, niet-ontvankelijkheid van den procureur-generaal of van den officier van justitie of onbevoegdheid van het hof of van den raad van justitie, zonder onderzoek der zaak zelve, kan blijken, is de beklaagde of zijn raadsman bevoegd die verwering

reeds dadelijk na de ondervraging, in het voorgaand artikel bedoeld, voor te dragen en toe te lichten.

De procureur-generaal of de officier van justitie kan daarop antwoorden.

De beklaagde en zijn raadsman kunnen andermaal en, zoo de procureur-generaal of de officier van justitie daarna weder het woord verlangt, nogmaals het woord voeren.

Het hof of de raad van justitie gaat tot beraadslaging over en doet uitspraak.

Wordt de verwering ontijdig of ongegrond bevonden, dan wordt het onderzoek der zaak zelve onmiddellijk voortgezet.

Artikel 140.

De procureur-generaal of de officier van justitie draagt de zaak voor.

Hij legt een lijst over der getuigen, die te zijnen verzoeke of ten verzoeke van den beklaagde zijn gedagvaard.

Deze lijst wijst geene andere getuigen aan dan die, van welke, met inachtneming van het bepaalde bij de artikelen 128 en 132, van wege den procureur-generaal of den officier van justitie aan den beklaagde of van wege dezen aan den procureur-generaal of aan den officier van justitie opgave is gedaan, of die, welke ten verzoeke van den beklaagde door den procureur-generaal of door den officier van justitie zijn gedagvaard.

Artikel 141.

Op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie, of op het verzoek van den beklaagde, mits gedaan vóór den aanvang van het getuigenverhoor, worden ook gehoord getuigen, niet op de lijst voorkomende, doch ter terechtzitting tegenwoordig.

In dit geval, alsmede in geval een getuige bij de opgave niet voldoende is aangeduid, kan op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie, indien het verhoor is verzocht door den beklaagde of op het verzoek van dezen, indien het verhoor is gevorderd door den procureur-generaal of door den officier van justitie, het onderzoek door het hof of door den raad van justitie voor eenen bepaalden tijd worden geschorst.

Artikel 142.

De president kan om bijzondere redenen aan een of meer

getuigen, op daartoe gedaan verzoek, met toestemming van den procureur-generaal of van den officier van justitie en van den beklaagde, vergunnen zich vóór het afleggen hunner verklaring tot een door hem te bepalen tijdstip te verwijderen.

Artikel 143.

Indien een op de lijst vermelde getuige blijkt niet te zijn verschenen, kan de rechter, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, het onderzoek voor bepaalden of onbepaalden tijd schorsen.

Op gelijke wijze kan worden gehandeld indien een verschenen getuige bij de verdere behandeling der zaak is achtergebleven, of, na de vergunning om zich te verwijderen, ten bepaalden tijde niet is teruggekeerd.

De bepalingen van dit artikel zijn mede van toepassing bij niet-verschijning of bij het achterblijven, gedurende de verdere behandeling, van den raadsman van den beklaagde.

Artikel 144.

In de gevallen, bij het voorgaand artikel bedoeld, wordt de getuige, tenzij blijke van geldige verhindering, op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie bij het vonnis, waarbij het onderzoek wordt geschorst, veroordeeld tot betaling der dientengevolge noodeloos gemaakte gerechtskosten, bij lijfsdwang op hem te verhalen.

De rechter beveelt tevens, dat hij tegen den dag voor de nadere terechtzitting bepaald of te bepalen andermaal worde gedagvaard en desnoods door een deurwaarder of dienaar der openbare macht voor den rechter worde gebracht.

Artikel 145.

De getuige kan van de kosten geheel of gedeeltelijk worden ontheven, indien hij op de nadere terechtzitting voor zijn achterblijven gegronde redenen of verschoonende omstandigheden ter beoordeeling van den rechter aanvoert.

De procureur-generaal of de officier van justitie wordt in ieder geval op het verzoek gehoord.

Artikel 146.

De president beveelt, behoudens het bepaalde bij artikel

142, dat de getuigen zich begeven naar het voor hen bestemde vertrek, met uitzondering van den eersten, dien hij voor zich doet verschijnen.

Nadat deze zijne verklaring heeft afgelegd, worden achtereenvolgens de overigen, in de orde bij de lijst aangewezen, ieder afzonderlijk opgeroepen, eerst zij, die ten verzoeke van den procureur-generaal of van den officier van justitie, daarna zij, die ten verzoeke van den beklaagde moeten worden gehoord.

De orde kan echter door den president worden veranderd, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde.

De president neemt, zoo noodig, maatregelen om de getuigen te beletten, zich vóór het afleggen van hunne getuigenis, onder elkander over het ten laste gelegde feit, over den beklaagde of over het door hen gegeven of nog te geven getuigenis te onderhouden.

Artikel 147.

De president vraagt den getuige af zijnen naam, zijne voornamen, zijnen ouderdom, zijn beroep en zijne woon- of verblijfplaats, of hij den beklaagde gekend heeft vóór het feit, waarvoor deze terecht staat, of hij bloed- of aanverwant is van den beklaagde en in welken graad, en of er dienstbetrekking tusschen hem en den beklaagde bestaat of bestaan heeft.

De getuige doet hierna, op straffe van nietigheid, naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte van de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen. Die tot geene erkende godsdienstige gezindheid behooren, leggen alleen de belofte af, nadat hun zal zijn voorgehouden de strafbepaling op het geven van eene valsche getuigenis voor den rechter.

Daarop wordt hij door den president ondervraagd. Hij legt zijne verklaring af zonder zich van een schriftelijk opstel te mogen bedienen.

De rechter kan echter om bijzondere redenen den getuige toegestaan, bij zijne verklaring van die geschriften of schriftelijke aanteekeningen gebruik te maken, welke het veroorloven zal.

Artikel 148.

Als getuigen zullen niet mogen worden gehoord en kunnen zich verschoonen:

1º des beklaagden of des medebeklaagden bloed- of aanverwanten in de rechte lijn,

2º des beklaagden of des medebeklaagden bloed- of aanverwanten in de zijlinie tot den derden graad ingesloten,

3º des beklaagden of des medebeklaagden echtgenoot, of vroegere echtgenoot na echtscheiding.

Het hooren der voorschreven personen brengt geene nietigheid teweeg, indien zij getuigenis hebben afgelegd met gezamenlijke toestemming van den procureur-generaal of van den officier van justitie eenerzijds en van den beklaagde anderzijds.

Zij kunnen zelfs zonder die toestemming door den rechter worden toegelaten om zonder eedsaflegging inlichtingen te geven.

Artikel 149.

Van het geven van getuigenis, en zelfs van het afleggen van onbeëedigde verklaring, kunnen zich ook verschoonen zij, die uit hoofde van hunnen stand, hun beroep of hun ambt tot geheimhouding verplicht zijn, doch alleen omtrent hetgeen, waarvan de wetenschap aan hen als zoodanig is toevertrouwd.

Artikel 150.

Zullen niet anders dan tot het geven van inlichtingen, en buiten eede kunnen worden gehoord:

1º zij, die den vollen ouderdom van vijftien jaren niet hebben bereikt,

2º zij, die wegens ziekelijke storing der verstandelijke vermogens onder curateele of op rechterlijke machtiging in bewaring zijn gesteld, al hebben zij bij tusschenpoozen het gebruik dier vermogens.

Artikel 151.

De rechter kan bevelen, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, dat niet anders dan buiten eede worden gehoord, zij, die wegens meineed tot welke straf ook of uit anderen hoofde tot gevangenisstraf van drie jaren of langer zijn veroordeeld, of tegen wie ter zake van misdrijf, waartegen eene gevangenisstraf van vier jaren of meer is bedreigd, eene vervolging na verleenden rechtsingang aanhangig is.

Artikel 152.

Indien een getuige, op de eerste of op de nadere dagvaarding verschenen, of voor den rechter gebracht, zonder wettigen grond weigert den eed of de belofte te doen of zijne verklaring af te leggen, kan de rechter, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, het onderzoek voor eenen bepaalden tijd schorsen.

In dat geval is het eerste lid van artikel 144 van toepassing. De rechter beveelt tevens, dat de getuige in gijzeling worde gesteld of daarin gehouden, zoo hij ter zake van gelijke weigering bij het voorloopig onderzoek of in de instructie zich reeds in gijzeling bevindt, en dat hij op den bepaalden dag weder voor den rechter worde gebracht.

Het bevel wordt gewezen op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie, nadat de getuige in zijne verdediging, door hem of zijnen raadsman voorgedragen, is gehoord.

Artikel 153.

Indien een getuige, bij het voorloopig onderzoek of in de instructie gehoord, overleden is, of niet is kunnen worden gedagvaard, of op de dagvaarding niet is verschenen, of verschenen zijnde weigert getuigenis te geven en de zaak niet wordt geschorst, of wanneer, in geval van schorsing, de getuige bij zijne weigering volhardt, kan de rechter bevelen, dat de vroeger afgelegde verklaringen door den griffier worden voorgelezen.

De voorlezing heeft plaats, wanneer zij door den procureur-generaal of door den officier van justitie gevorderd, of door den beklaagde verzocht wordt.

De rechter zal op deze voorgelezen verklaring zoodanig acht kunnen slaan als hij, met inachtneming van de voorschriften van artikel 310 zal meenen te behooren.

Artikel 154.

Men zal den getuige niet in de rede mogen vallen.

De getuigen mogen op de terechtzitting met elkander niet in woordenwisseling treden.

Artikel 155.

Nadat de getuige zijne verklaring heeft afgelegd, kunnen

hem door de rechters en den procureur-generaal of den officier van justitie vragen worden gedaan. De president geeft hun, op hun verlangen, daartoe het woord.

De president geeft voorts aan den beklaagde en aan zijnen raadsman de gelegenheid den getuige vragen te doen en tegen den getuige en diens verklaring in te brengen wat tot verdediging kan dienen.

De ondervraging der getuigen door den beklaagde of zijn raadsman geschiedt door tusschenkomst van den president, tenzij de rechter toesta, dat zij zonder die tusschenkomst geschiede. De toestemming kan steeds worden ingetrokken.

De rechter kan ambtshalve of op het verzet van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op dat van den beklaagde beletten, dat aan eenige vraag door den beklaagde of diens raadsman of door den procureur-generaal of den officier van justitie gedaan, worde gevolg gegeven.

Artikel 156.

Gedurende den verderen loop van het onderzoek kunnen den getuige, die reeds zijne verklaring heeft afgelegd, met inachtneming der bepalingen van het voorgaand artikel, nog vragen worden gedaan.

Artikel 157.

Na het afleggen van zijne verklaring blijft de getuige in de gehoorzaal, tenzij de rechter met toestemming van den procureur-generaal of van den officier van justitie en van den beklaagde, en, zoo noodig, met bevel om op eenen te bepalen tijd weder in de gehoorzaal aanwezig te zijn, hem vergunt zich te verwijderen.

Artikel 158.

De President kan, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, getuigen met elkander confronteeren.

Op gelijke wijze kan hij bevelen, dat, na afgelegde getuigenis, een of meer der getuigen de gehoorzaal verlaten en dat een of meer hunner opnieuw worden binnengelaten, ten einde, hetzij afzonderlijk, hetzij in elkanders bijzijn, nogmaals te worden gehoord.

Artikel 159.

Op gelijke wijze als bij het voorgaande artikel bedoeld kan de president bevelen, dat een of meer beklaagden de gehoorzaal verlaten, ten einde een getuige buiten hunne tegenwoordigheid worde ondervraagd.

In dat geval wordt daarna met het onderzoek der zaak niet voortgegaan, dan nadat vooraf de beklaagde is onderricht van hetgeen in zijne afwezigheid is voorgevallen.

Artikel 160.

Indien een getuige verdacht wordt zich op de terechtzitting aan het misdrijf van meineed te hebben schuldig gemaakt, kan de rechter, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, dienaangaande een onderzoek bevelen, met schorsing, zoo noodig, der zaak tot na den afloop van dat onderzoek.

In dat geval wordt door den griffier dadelijk proces-verbaal opgemaakt en met den president en de rechters onderteekend. Het proces-verbaal bevat de afgelegde verklaring van den getuige.

De verklaring van den getuige wordt hem voorgelezen en door hem onderteekend. Bij gebreke aan onderteekening vermeldt het proces-verbaal de weigering of de reden van verhindering.

De rechter kan daarop rechtsingang verleenen volgens de bepalingen van den derden Titel.

Het proces-verbaal wordt door den rechter in handen gesteld van den procureur-generaal of van den officier van justitie.

Artikel 161.

Wanneer in het geval, bij het voorgaand artikel bedoeld, de rechter geen rechtsingang verleent, kan hij echter, op de gronden, vermeld in artikel 76, de voorloopige aanhouding van den getuige bevelen.

De procureur-generaal of de officier van justitie handelt overeenkomstig artikel 71.

De zaak wordt verder volgens de voorschriften van den derden Titel behandeld.

Artikel 162.

Alle bepalingen, in deze paragraaf ten aanzien van getuigen voorkomende, zijn ook van toepassing ten aanzien van deskundigen, behoudens dat de deskundigen den eed of de belofte afleggen, voorgeschreven bij artikel 45.

Dezelfde persoon kan als getuige en als deskundige worden gehoord, mits hem vóór het afleggen van den eed of de belofte, de voor beiden bestemde eeden worden voorgehouden.

Artikel 163.

Processen-verbaal, verslagen van deskundigen of andere stukken worden op last van den president, wanneer deze of een der rechters of wel de procureur-generaal of de officier van justitie dit verlangt, door den griffier voorgelezen.

Gelijke voorlezing heeft plaats op het verzoek van den beklaagde, tenzij de rechter ambtshalve, of op het verzet van den procureur-generaal of van den officier van justitie, anders beveelt.

Ten bezware van den beklaagde mag op geene stukken worden acht geslagen, dan voor zooveel en voor zoover zij zijn voorgelezen.

Artikel 164.

Nadat alle getuigen en deskundigen zijn gehoord, wordt de beklaagde door den president ondervraagd, behoudens diens bevoegdheid om reeds vroeger en zelfs vóór den aanvang van het getuigenverhoor aan den beklaagde vragen te doen.

Is er meer dan één beklaagde, dan geschiedt de ondervraging in de orde, waarin die, bedoeld bij artikel 138, heeft plaats gehad.

Het derde lid van artikel 146 is hier van toepassing.

Artikel 165.

Indien de beklaagde weigerachtig of in gebreke blijft gedane vragen te beantwoorden, wordt niettemin met de zaak voortgegaan.

Zoo de beklaagde de stilte of de orde op de terechtzitting stoort en vruchteloos door den president is gewaarschuwd of het bevel van den president om zich te verwijderen niet heeft opgevolgd, kan de rechter zijne verwijdering uit de gehoorzaal bevelen, en zoo noodig, dat hij gedurende den tijd der

terechtzitting in bewaring worde gehouden. De behandeling der zaak wordt voortgezet en de uitspraak geschiedt, evenals ware de beklaagde tegenwoordig gebleven.

In de beide gevallen, bij dit artikel bedoeld, blijft de raadsman van den beklaagde met de verdediging belast.

Artikel 166.

De president kan, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, bevelen, dat een of meer der beklaagden de gehoorzaal verlaten, teneinde een ander hunner buiten tegenwoordigheid van dien beklaagde worde ondervraagd.

Het tweede lid van artikel 159 is dan van toepassing.

Artikel 167.

Ook de rechters en de procureur-generaal of de officier van justitie kunnen aan den beklaagde vragen doen. De president geeft hun daartoe op hun verlangen het woord.

De beklaagde of zijn raadsman kan ook zijnen medebeklaagde vragen doen.

Het derde en het vierde lid van artikel 155 zijn hier van toepassing.

Artikel 168.

Na de ondervraging van den beklaagde kunnen aan getuigen of deskundigen opnieuw vragen worden gedaan of stukken worden voorgelezen.

Artikel 169.

Indien een beklaagde of een getuige op Curaçao, Aruba of Bonaire de Nederlandsche of de landstaal en op Sint-Martin (Nederlandsch Gedeelte), Sint-Eustatius of Saba de Nederlandsche of de Engelsche taal niet verstaat, kan het onderzoek geen plaats hebben zonder bijstand van een tolk.

De tolk wordt van wege den procureur-generaal of den officier van justitie gedagvaard, tenzij de tolk ter terechtzitting aanwezig mocht zijn.

De rechter kan ook, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de dagvaarding van

een tolk bevelen, indien op de terechtzitting de bijstand blijkt noodig te zijn.

Het voorgaande lid is dan van toepassing.

De beklaagde kan den tolk wraken, mits daarvoor redenen gevende. De rechter doet daarover terstond uitspraak.

Artikel 170.

De tolk moet den ouderdom hebben bereikt van achttien jaren.

Hij legt, ten ware hij als beëedigd tolk bij het hof of bij den raad van justitie mocht zijn toegelaten, naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte af van getrouw zijne taak te zullen vervullen. Indien hij tot geene godsdienstige gezindheid behoort, legt hij alleen de belofte af, nadat hem zal zijn voorgehouden de straf, gesteld op het misdrijf van meineed.

Geen der getuigen of der rechters, die van de zaak kennis nemen, wordt als tolk toegelaten.

Hetgeen in strijd met de bepalingen van dit artikel is vertolkt, wordt geacht niet vertolkt te zijn.

Artikel 171.

De bijstand van eenen tolk wordt mede gevorderd, wanneer een beklaagde of een getuige het gehoor en het spraakvermogen of een dezer vermogens mist en niet schrijven kan.

In dat geval wordt als tolk gedagvaard iemand, die geschikt is met hem om te gaan.

De twee voorgaande artikelen zijn hier van toepassing behoudens dat in dit geval de tolk slechts den ouderdom van vijftien jaren behoeft te hebben bereikt.

Indien de hier genoemde beklaagde en getuige schrijven kunnen, zal de griffier hun de vragen en opmerkingen, aan hen te doen, bij geschrifte ter hand stellen en zullen zij bij geschrifte daarop antwoorden, al hetwelk vervolgens door den griffier zal worden voorgelezen. Op gelijke wijze zal door de hier genoemde getuigen de eed of de belofte worden afgelegd.

Artikel 172.

In de gevallen, bij de artikelen 169 en 171 bedoeld, wordt hetgeen ter terechtzitting is gesproken of voorgelezen zonder voor den beklaagde vertolkt te zijn, voor zoover dit te zijnen nadeele strekt, geacht niet te zijn gesproken of voorgelezen.

Artikel 173.

Bij niet-verschijning van den gedagvaarden tolk, of bij diens weigering om den eed of de belofte af te leggen of zijne diensten te leenen, alsmede bij het aannemen eener voorgestelde wraking en in het geval, bij het derde lid van artikel 169 voorzien, zijn de artikelen 143, 144, 145 en 152 van toepassing.

Artikel 174.

In den loop van of na het getuigenverhoor zal de president den beklaagde en, zoo noodig, den getuigen de voorwerpen, die als stukken van overtuiging dienen, vertoonen en hen daaromtrent hooren.

Artikel 175.

Nadat, behoudens het bepaalde bij artikel 168, de ondervraging van den beklaagde heeft plaats gehad, kan de procureur-generaal of de officier van justitie het woord voeren en legt hij, na voorlezing, zijne vordering aan het hof of aan den raad van justitie over.

De beklaagde en zijn raadsman kunnen hierop antwoorden.

De procureur-generaal of de officier van justitie kan daarna andermaal het woord voeren.

Aan den beklaagde en zijnen raadsman wordt echter het recht gelaten om het laatst te spreken.

Ook daarna is artikel 168 van toepassing en kan ook de beklaagde nader worden ondervraagd. In dat geval kunnen de procureur-generaal of de officier van justitie en de beklaagde en zijn raadsman nogmaals op den hiervoren vermelden voet het woord voeren.

Artikel 176.

Indien aan den rechter, naar aanleiding van den loop van het onderzoek, de noodzakelijkheid blijkt van het verhoor van ter terechtzitting nog niet gehoorde getuigen of deskundigen, of van de inzage, het onderzoek of de bezichtiging van bescheiden of stukken van overtuiging, die niet ter terechtzitting aanwezig zijn, beveelt hij, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de oproeping van die getuigen of deskundigen, zoo noodig, met last

aan den deurwaarder of dienaar der openbare macht, om hen dadelijk ter terechtzitting mede te brengen, of de overlegging van die bescheiden of van die stukken van overtuiging.

De rechter kan daartoe het onderzoek voor een bepaalden tijd schorsen. Hij is bevoegd om ten bepaalden dage de schorsing, zoo noodig, weder voor een bepaalden tijd te verlengen.

Artikel 163, derde lid, is op deze bescheiden van toepassing.

Artikel 177.

Indien uit het onderzoek omstandigheden zijn bekend geworden, die, niet in de dagvaarding vermeld, volgens de wet tot verzwaring van straf grond geven, maakt de procureur-generaal of de officier van justitie den beklaagde daarop opmerkzaam.

Bij gebreke daarvan wordt door den rechter op die omstandigheden geen acht geslagen.

Artikel 178.

In het geval bij het voorgaand artikel bedoeld, kan de rechter tot nader onderzoek dier omstandigheden, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, het onderzoek voor een bepaalden tijd schorsen. Hij is bevoegd om ten bepaalden dage de schorsing, zoo noodig, weder voor een bepaalden tijd te verlengen.

Op de bepaalde terechtzittingen kunnen nog niet gehoorde getuigen of deskundigen of nog niet overgelegde bescheiden of stukken van overtuiging worden bijgebracht.

Van de dagvaarding van nog niet gehoorde getuigen of deskundigen geschiedt beteekening, overeenkomstig artikel 128, of het laatste lid van artikel 132.

Op de nieuwe bescheiden is artikel 163, derde lid, van toepassing.

Artikel 179.

Indien gedurende den loop van het onderzoek de noodzakelijkheid blijkt van instructie of van aanvulling van een gevoerde instructie, beveelt de rechter, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie dan wel op het verzoek van den beklaagde,

met aanduiding van het onderwerp, een nader onderzoek en stelt hij daartoe, met schorsing der zaak tot na den afloop, de stukken in handen van den rechter-commissaris.

De instructie geschiedt volgens de voorschriften van den derden Titel.

Na afloop wordt gehandeld overeenkomstig artikel. 105 en wordt de beklaagde bij exploit, hem van wege den procureur-generaal of den officier van justitie beteekend, tot voortzetting van het geding ter terechtzitting voor de nadere behandeling bepaald opgeroepen.

De artikelen 128, 132, 133 en 134 zijn dan van toepassing.

Artikel 180.

In alle gevallen, waarin schorsing van het geding plaats heeft, wordt de zaak op de nadere terechtzitting hervat in den stand, waarin zij zich op het tijdstip der schorsing bevond. De rechter is bevoegd om, hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, te bevelen, dat het onderzoek ter terechtzitting opnieuw worde aangevangen.

Artikel 181.

In alle gevallen, waarin de zaak voor een bepaalden tijd wordt uitgesteld of geschorst, zegt de president aan den beklaagde en aan de verschenen getuigen, deskundigen en tolken den dag aan, waarop zij, zonder daartoe opnieuw gedagvaard te worden, ter terechtzitting moeten verschijnen.

Bij niet-verschijning van getuigen, deskundigen of tolken op den aangezegden dag, wordt gehandeld evenals waren zij niet verschenen op eene dagvaarding.

Artikel 182.

Indien op de terechtzitting eenig strafbaar feit wordt gepleegd, wordt de verdachte met de getuigen onmiddellijk ondervraagd en daarvan door den griffier proces-verbaal opgemaakt en met den president en de rechters onderteekend.

Het proces-verbaal wordt door den rechter in handen gesteld van den ambtenaar van het openbaar ministerie.

In de gevallen en op de gronden vermeld in artikel 76, kan de rechter, op de vordering van den ambtenaar van het openbaar ministerie of ambtshalve, tevens de voorloopige aanhouding van den verdachte bevelen. Het tweede en derde lid van artikel 161 zijn dan van toepassing.

Artikel 183.

Indien uit het onderzoek ter terechtzitting voldoende aanwijzing ontstaat, dat de beklaagde zich heeft schuldig gemaakt aan een ander strafbaar feit, dan waarvoor hij terecht staat, wordt, wanneer de ambtenaar van het openbaar ministerie het vordert, op de wijze bij het eerste lid van het voorgaand artikel bepaald, proces-verbaal opgemaakt, houdende de verklaringen van de getuigen en van den verdachte ten aanzien van dat feit.

Het tweede en derde lid van het voorgaand artikel zijn dan van toepassing.

Artikel 184.

De griffier houdt proces-verbaal der terechtzitting, waarin achtereenvolgens aanteekening geschiedt van de inachtgenomen vormen en van al hetgeen met betrekking tot de zaak ter terechtzitting voorvalt.

Het behelst tevens den zakelijken inhoud van de verklaringen der getuigen en deskundigen en van de opgaven van den beklaagde.

De president kan gelasten, dat daarin van eenige omstandigheid, verklaring of opgave aanteekening wordt gedaan.

Gelijke aanteekening geschiedt wanneer een der rechters het verlangt, alsmede op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde.

Het proces-verbaal wordt door den president en den griffier vastgesteld en onderteekend binnen den termijn, bij het eerste lid van artikel 211 vermeld.

Artikel 185.

In alle gevallen, waarin bij deze paragraaf aan den beklaagde de bevoegdheid wordt toegekend tot het doen van eenig verzoek of van verzet, komt die bevoegdheid mede toe aan den raadsman van den beklaagde.

Artikel 186.

De rechter is gehouden over eene vordering of een verzet van den procureur-generaal of van den officier van justitie of over een verzoek of verzet van den beklaagde, naar aanleiding van eenige bepaling van dezen Titel gedaan, te beslissen.

§ 3. *Van de beleedigde partij.*

Artikel 187.

Indien de beleedigde partij hare vordering om schadevergoeding tot 150 gulden of minder beperkt en niet bij den burgerlijken rechter heeft aanhangig gemaakt, kan zij zich in het geding over de strafzaak voegen. Dit geschiedt door eene verklaring op de openbare terechtzitting onmiddellijk na de ondervraging van den beklaagde bij artikel 138 bedoeld, of, zoo deze niet is verschenen, na het verleenen van het verstek.

Zij die, om in eene burgerlijke zaak in rechten te verschijnen, bijstand behoeven, of vertegenwoordigd moeten worden, hebben, om zich in het strafgeding te voegen, dien bijstand of die vertegenwoordiging van noode.

Artikel 188.

De beleedigde partij kan zich op hare kosten doen vertegenwoordigen door eenen gemachtigde en zich doen bijstaan door eenen raadsman. Als gemachtigde en als raadsman worden alleen toegelaten zij, die als raadsman van eenen beklaagde kunnen optreden.

Artikel 189.

De beleedigde partij mag harerzijds tot bewijs dat zij, tengevolge van het ten laste gelegde feit, schade heeft geleden, of tot staving van het opgegeven bedrag der schade, stukken overleggen, doch geene getuigen of deskundigen aanbrengen.

Artikel 190.

De beleedigde partij of de raadsman, die haar bijstaat, mag aan de getuigen vragen doen, doch alleen voor zoover die vragen betreffen het bewijs van de geleden schade of van het bedrag dier schade.

De ondervraging der getuigen door de beleedigde partij of haren raadsman geschiedt door tusschenkomst van den president, tenzij de rechter toestaat, dat zij zonder die tusschenkomst geschiede. De toestemming kan steeds worden ingetrokken.

De rechter kan ambtshalve of op verzet van den procureur-generaal of van den officier van justitie of wel van den beklaagde of diens raadsman, beletten, dat aan eenige vraag,

door of namens de beleedigde partij gedaan, gevolg worde gegeven.

Artikel 191.

De beleedigde partij mag haren eisch toelichten of door haren raadsman doen toelichten, nadat de procureur-generaal of de officier van justitie zijne vordering, overeenkomstig het eerste lid van artikel 175, heeft overgelegd. Zij heeft andermaal het woord, nadat de procureur-generaal of de officier van justitie in de gelegenheid is gesteld ten tweeden male het woord te voeren.

Artikel 192.

De beleedigde partij mag, op straffe van niet ontvankelijkheid, geen vordering doen, die reeds is aanhangig gemaakt bij den burgerlijken rechter, of die eene hoogere of andere is, dan die, waarover door den rechter gelijktijdig met de strafzaak kan worden uitspraak gedaan.

Artikel 193.

De rechter doet over de vordering der beleedigde partij gelijktijdig met de strafzaak uitspraak.

§ 4. *Van de beraadslaging en de uitspraak.*

Artikel 194.

Nadat overeenkomstig artikel 175 de beklaagde het recht op het laatste woord heeft kunnen uitoefenen, sluit de president het onderzoek en deelt mede, wanneer, volgens beslissing van het college, de uitspraak zal plaats vinden.

Ten bepaalden tijde kan de uitspraak tot een naderen dag worden uitgesteld.

In geen geval mag de uitspraak bepaald worden later dan drie weken na het sluiten van het onderzoek.

Heeft de uitspraak alsdan niet plaats gehad, dan wordt de zaak op de bestaande dagvaarding opnieuw onderzocht.

Artikel 195.

De president en de rechters kunnen, zoowel vóór de terechtzitting als na het sluiten van het onderzoek, inzage van de processtukken nemen.

Artikel 196.

De rechter beraadslaagt naar aanleiding van de dagvaarding en van het onderzoek op de terechtzitting over het bewezene of niet bewezene der feiten, over hunne qualificatie, over het bewezene der schuld van den beklaagde en over de toepassing van de straf bij algemeene verordening bepaald.

Heeft de beleedigde partij zich in het geding gevoegd, dan beraadslaagt de rechter tevens over de ontvankelijkheid en gegrondheid der vordering door deze ingesteld.

Artikel 197.

Blijkt onder de beraadslaging, dat het onderzoek niet volledig is geweest, dan kan de rechter, bij een met redenen omkleed bevel gelasten, dat op eene door hem te bepalen terechtzitting het onderzoek worde hervat.

Bij het bevel worden tevens aangewezen de getuigen of deskundigen, wier verhoor, of de bescheiden of stukken van overtuiging, welker inzage of bezichtiging de rechter noodig acht.

De aangewezen getuigen of deskundigen, alsmede de beklaagde, tenzij deze bij de uitspraak tegenwoordig zij, worden door den procureur-generaal of door den officier van justitie tegen den bepaalden dag bij exploit ter terechtzitting opgeroepen.

Het onderzoek ter terechtzitting geschiedt voorts naar de regelen, in dezen Titel vervat.

Artikel 198.

In het geval, bij het voorgaand artikel voorzien, kan ook de rechter, indien nieuwe bezwaren zijn bekend geworden, met aanduiding van het onderwerp, eene nadere instructie bevelen en de stukken daartoe stellen in handen van den rechter-commissaris.

Het tweede, derde en vierde lid van artikel 179 zijn dan van toepassing.

Artikel 199.

Bij schuldigverklaring wordt de straf opgelegd op het feit gesteld.

De kosten blijven, behoudens de uitzonderingen bij algemeene verordening bepaald, voor rekening van den Lande.

Kosten, door of ten behoeve van den beklaagde gemaakt, zijn alleen in zoover onder de gerechtskosten begrepen, als zij zijn veroorzaakt door de afgifte van kostelooze afschriften van stukken aan den beklaagde en de oproeping van getuigen of deskundigen, die ingevolge verzoek van den beklaagde op bevel van den president zijn gedagvaard.

Artikel 200.

In de gevallen, waarin de veroordeelde in de kosten wordt verwezen, wordt die veroordeeling uitvoerbaar verklaard ook bij lijfsdwang, waarvan de langste duur door den rechter wordt bepaald.

De veroordeelde kan voor de kosten waarin hij bij de uitspraak wordt verwezen, in geen geval langer dan zes maanden in gijzeling worden gehouden.

De lijfsdwang kan niet meer worden toegepast, wanneer vijf jaren na de geheele uitvoering der straf zijn verloopen, of wanneer het recht tot uitvoering der straf door verjaring is vervallen.

Artikel 201.

Indien de rechter niet uit wettige bewijsmiddelen de overtuiging heeft geput, dat het ten laste gelegde feit is gepleegd of dat het is gepleegd door den beklaagde, spreekt hij den beklaagde vrij.

Indien het feit of de dader niet strafbaar is, ontslaat hij den beklaagde van alle rechtsvervolging te dier zake.

Indien uit anderen hoofde ter zake van het feit geen recht tot strafvordering aanwezig is, verklaart hij den procureur-generaal of den officier van justitie niet-ontvankelijk.

Artikel 202.

In de gevallen, voorzien bij het voorgaand artikel, beveelt de rechter, dat de kosten, door den beklaagde gemaakt tot dagvaarding en schadeloosstelling van getuigen of deskundigen of tot het bijbrengen van stukken, met uitzondering van die kosten, welke de rechter verklaart noodeloos te zijn gemaakt, den beklaagde door den Lande worden vergoed.

Het bedrag der vergoeding wordt bij het vonnis vastgesteld.

De president geeft daarvoor, zoodra het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, een bevelschrift van tenuitvoerlegging af.

Artikel 203.

Indien het aan den rechter blijkt, dat de kennisneming van de zaak tot de bevoegdheid van een ander college behoort, verwijst hij deze naar den bevoegden rechter.

De procureur-generaal of de officier van justitie doet de stukken toekomen aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie bij zoodanig college.

Het tweede en derde lid van artikel 72 zijn hier van toepassing.

Deze bepalingen zijn niet van toepassing, wanneer het feit een misdrijf of eene overtreding oplevert, waarvan de kennisneming aan den kantonrechter behoort en de beklaagde de verwijzing naar dien rechter niet heeft gevorderd. In dat geval kan aan de beleedigde partij, die zich in het geding heeft gevoegd, de vordering slechts tot zoodanig beloop worden toegewezen als waarover de kantonrechter gelijktijdig met de strafzaak had kunnen uitspraak doen.

Artikel 204.

In de gevallen van de artikelen 199, 201, en 203, laatste lid, beveelt de rechter de teruggave der voorwerpen, die als stukken van overtuiging hebben gediend, na verloop van acht dagen nadat het vonnis in kracht van gewijsde zal zijn gegaan, aan den met name in het vonnis te vermelden persoon, die de voorwerpen tijdelijk als stukken van overtuiging heeft afgestaan of bij wien zij zijn in beslag genomen, tenzij de rechter beslisse, dat deze de voorwerpen door misdrijf heeft verkregen, in welk geval hij de teruggave kan gelasten aan den met name in het vonnis te vermelden persoon aan wien de voorwerpen wederrechtelijk zijn onttrokken, of tenzij daarop door den eigenaar of rechthebbende binnen den voormelden termijn onder den griffier beslag zij gelegd, overeenkomstig de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

De vernietiging of onbruikbaarmaking van werktuigen of andere voorwerpen, vervaardigd, geschikt gemaakt, of gediend hebbende tot het plegen van een strafbaar feit, kan in het vonnis worden gelast.

Artikel 205.

Bij het vonnis beveelt het hof van justitie de invrijheidstelling van den beklaagde, die in verzekerde bewaring is,

wanneer hij niet wordt veroordeeld of veroordeeld wordt wegens een strafbaar feit waartegen geene voorloopige aanhouding is toegelaten.

De raad van justitie kan, naar gelang der omstandigheden, bepalen, dat de beklaagde zal worden in vrijheid gesteld, niettegenstaande hooger beroep, of dat de beklaagde in hechtenis zal blijven, totdat het vonnis in kracht van gewijsde zal zijn gegaan, of het openbaar ministerie van het hooger beroep zal hebben afgezien.

Artikel 206.

Het vonnis moet met redenen omkleed zijn en het strafbaar feit uitdrukken met alle omstandigheden, die volgens algemeene verordening tot verzwaring of verlichting van straf aanleiding geven.

Het moet wijders inhouden de beslissing van den rechter over de punten bij artikel 196 vermeld, mitsgaders in geval van veroordeeling, de artikelen der algemeene verordening, welke worden toegepast en de straf, waartoe de beklaagde wordt veroordeeld.

Het bevat eindelijk de namen der rechters door wie het is gewezen, den naam van den griffier, die in de raadkamer aanwezig is geweest, en den dag van de uitspraak.

Artikel 207.

Het vonnis wordt in eene openbare zitting uitgesproken door den president of een der rechters, die over de zaak hebben geoordeeld.

Artikel 208.

Niet-nakoming van eene of meer der bepalingen van de twee voorgaande artikelen heeft nietigheid ten gevolge.

Artikel 209.

De beklaagde, die in verzekerde bewaring is, moet bij de uitspraak tegenwoordig zijn.

Is hij daartoe niet in staat of heeft naar aanleiding van artikel 165 de uitspraak buiten zijne tegenwoordigheid plaats gehad, dan wordt het vonnis hem door den griffier in de gevangenis voorgelezen met de kenisgeving in het volgend artikel voor den president voorgeschreven. Van dit een en ander wordt door den griffier op het vonnis melding gemaakt.

Artikel 210.

Na het uitspreken van het vonnis, zal de president van den raad van justitie den veroordeelde kennisgeven, dat hij in hooger beroep kan komen, en hem tevens den termijn, daartoe staande bekend maken.

Artikel 211.

Het vonnis wordt binnen twee maal vier en twintig uren na de uitspraak door de rechters, die over de zaak hebben geoordeeld, en den griffier onderteekend.

Zijn een of meer hunner daartoe buiten staat, dan wordt hiervan aan het slot van het vonnis melding gemaakt.

Zoodra het vonnis is geteekend kunnen de raadsman van den beklaagde en de beklaagde zelf, zoo hij niet in verzekerde bewaring is, daarvan en van het proces-verbaal der terechtzitting inzage nemen.

Artikel 212.

In elken stand van het geding, zoowel gedurende den loop van de instructie als van het onderzoek ter terechtzitting en bij de einduitspraak, kan de rechter, zoowel ambtshalve, als op de voordracht van den rechter-commissaris, zoolang deze met de instructie is belast, op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie of op het verzoek van den beklaagde, de invrijheidstelling van dezen, indien hij in verzekerde bewaring is, en, eveneens ambtshalve of op de vordering van den procureur-generaal of van den officier van justitie, in de gevallen en op de gronden in artikel 76 vermeld, de gevangenneming of de gevangenhouding van den beklaagde bevelen.

Op de bevelen van gevangenneming of gevangenhouding is het tweede lid van artikel 83 toepasselijk.

VIJFDE TITEL.

Van de berechting van strafzaken, die tot de bevoegdheid van den kantonrechter behooren.

Artikel 213.

Bij de kantongerechten wordt de kennisneming van strafbare feiten aanhangig gemaakt door de dagvaarding vanwege het openbaar ministerie bij het kantongerecht.

De dagvaarding vindt bij monde of bij geschrift plaats; bij monde door aanzegging bij het voorloopig onderzoek en afgifte aan den betrokken persoon van een biljet, waarop tijd en plaats vermeld zijn van de terechtzitting, waarvoor hij is gedagvaard, en, zoo het betreft beklaagden, een opgaaf van het feit, dat wordt ten laste gelegd, met vermelding omstreeks welken tijd en waar ter plaatse het begaan zou zijn.

Artikel 214.

Op het rechtsgeding bij het Kantongerecht is de Vierde Titel van toepassing, behoudens :

1º dat de beklaagde, tenzij hij vervolgd wordt ter zake van een misdrijf, op hetwelk geen andere straf is gesteld dan gevangenisstraf of hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste duizend gulden, ook dan wanneer wegens samenloop van dergelijke misdrijven, wegens herhaling van zoodanig misdrijf of wegens ambtelijke hoedanigheid van dengene, die het misdrijf begaan heeft, afzonderlijk of gezamenlijk voorkomende, eene zwaardere straf kan worden opgelegd, of van een der misdrijven, omschreven in de artikelen 186, 263 eerste lid, 279 juncto 273 eerste lid, 313 eerste lid, 317 sub 1º en 2º juncto 313 eerste lid, 322 juncto 321, 327 tweede lid, 366, 367, 372 juncto 366 en 367, 406, 408 juncto 406 en 416 junctis 414 en 415 van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao, of de kantonrechter beveelt, dat hij in persoon verschijne, zich ter terechtzitting kan doen vertegenwoordigen door eenen daartoe bij bijzondere volmacht gemachtigde; de volmacht, of, zoo zij voor een notaris in minute is verleden, een authentiek afschrift daarvan, wordt overgelegd en aan het proces-verbaal der terechtzitting gehecht ;

2º dat de bepalingen betreffende de beteekening van de lijsten der wederzijdsche getuigen, de gerechtelijke instructie, den rechter-commissaris, het bevel van verwijzing, de verzekerde bewaring, het verzet tegen de dagvaarding, de beteekening aan en de rechten en verplichtingen van den raadsman niet toepasselijk zijn ;

3º dat de vordering der beleedigde partij zich niet verder dan tot de som van vijftig gulden kan uitstrekken ;

4º dat ingeval van veroordeeling wegens overtreding van artikel 459, 1º, van het Wetboek van Strafrecht voor de Kolonie Curaçao de kantonrechter in het vonnis beveelt, dat de in dat artikel bedoelde goederen, welke als stukken van overtuiging gediend hebben, voor zoover zij bij den veroordeelde

werden in beslag genomen, aan het militair gezag zullen worden uitgeleverd ;

5º dat de veroordeelde voor de kosten, waarin hij bij de uitspraak wordt verwezen, in geen geval langer dan eene maand in gijzeling kan worden gehouden.

Artikel 215.

Indien iemand overeenkomstig de bepalingen van artikel 76 van het Wetboek van Strafrecht voor de Kolonie Curaçao de vervolging wenscht te voorkomen, zal hij, voorzien van een schriftelijke machtiging van het openbaar ministerie bij het kantongerecht, binnen den termijn bij die machtiging daartoe bepaald, ten kantore van den met de invordering der boeten belasten ambtenaar, het maximum van de bedreigde boete moeten betalen en de aan verbeurdverklaring onderworpen voorwerpen moeten afgeven of de waarde, waarop zij zijn geschat, moeten voldoen.

In geval van dagvaarding bij geschrift wordt in het exploit van dagvaarding en in geval van dagvaarding bij monde in het afgegeven biljet de bevoegdheid vermeld, den beklaagde bij artikel 76 van het Wetboek van Strafrecht verleend.

ZESDE TITEL.

Van het hooger beroep van vonnissen van de raden van justitie en van de kantonrechters.

Artikel 216.

Bij het hof van justitie kunnen in hooger beroep komen :

1º de procureur-generaal, de officier van justitie en de beklaagde van alle vonnissen, door de raden van justitie na onderzoek ter terechtzitting of in den loop van dat onderzoek gewezen;

2º de procureur-generaal, de ambtenaar van het openbaar ministerie bij het betrokken kantongerecht en de veroordeelde van alle vonnissen, door de kantonrechters gewezen.

Van vonnissen, door de raden van justitie en de kantonrechters bij verstek gewezen, mogen alleen de procureur-generaal, de officier van justitie en de ambtenaar van het openbaar ministerie bij het betrokken kantongerecht in beroep komen. Dit beroep vervalt van rechtswege, indien binnen acht dagen na de aanzegging, bedoeld bij artikel 222, de veroordeelde bij verstek tegen het vonnis verzet doet.

Tegen vonnissen, die geen eindvonnissen zijn, is het hooger beroep slechts gelijktijdig met dat van het eindvonnis toegelaten.

Artikel 217.

Het hooger beroep moet worden ingesteld binnen veertien dagen na de uitspraak van het vonnis; de procureur-generaal heeft echter een termijn van acht weken ten aanzien van vonnissen, gewezen door de raden van justitie en de kantonrechters op Sint-Martin, Sint-Eustatius en Saba, en een termijn van vier weken ten aanzien van vonnissen, gewezen door de kantonrechters op Aruba en Bonaire.

In het geval, bedoeld bij het tweede lid van artikel 209, loopt de termijn van den dag, waarop het vonnis aan den beklaagde is voorgelezen.

Artikel 218.

Het hooger beroep wordt ingesteld door eene verklaring af te leggen door dengene, die van het middel gebruik maakt, ter griffie van den raad van justitie of van het kantongerecht, waar het vonnis is gewezen.

De verklaring van den beklaagde kan ook namens hem geschieden door zijnen raadsman of door eenen bijzonder daartoe schriftelijk gemachtigde.

Verlangt de beklaagde, die in verzekerde bewaring is, de verklaring zelf af te leggen, dan begeeft de griffier zich tot hem, om haar aan te nemen.

Artikel 219.

Van de verklaring, in het voorgaand artikel vermeld, maakt de griffier kosteloos eene akte op, die door hem met dengene, die de verklaring aflegt, wordt geteekend. Indien deze niet kan teekenen, wordt de oorzaak van het beletsel in de akte vermeld.

De schriftelijke volmacht, in het tweede lid van het voorgaand artikel bedoeld, of, zoo zij voor een notaris in minuut is verleden, een authentiek afschrift daarvan, wordt aan de verklaring gehecht.

Van het hooger beroep wordt aanteekening gedaan in een daartoe bestemd ter griffie berustend register.

Artikel 220.

Binnen veertien dagen na de verklaring van in hooger beroep te komen, mag de beroepende partij ter griffie van den raad van justitie of het kantongerecht eene memorie indienen, behelzende de middelen en gronden, waarop zij haar hooger beroep steunt. Deze memorie moet door dezelfde partij of haren raadsman of gemachtigde onderteekend zijn; zij zal bij de stukken worden gevoegd en zal daarvan door de tegenpartij of haren raadsman of gemachtigde inzage mogen worden genomen.

Artikel 221.

De griffier moet, zoodra mogelijk na verloop van den tijd bij het vorige artikel bedoeld, de stukken van het geding onder inventaris overzenden ter griffie van het hof van justitie.

Indien, vóór het verstrijken van den termijn bij het vorige artikel genoemd, de memorie door de beroepende partij is ingediend, of door haar ter griffie is verklaard, dat zij geene memorie zal indienen, geschiedt de opzending zoodra mogelijk na die indiening of verklaring.

Artikel 222.

Indien het hooger beroep is ingesteld door den procureur-generaal, den officier van justitie of den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht, wordt binnen acht dagen daarna vanwege den officier van justitie of den ambtenaar van het openbaar ministerie aan den beklaagde of veroordeelde daarvan bij exploit aanzegging gedaan.

Bij gebreke hiervan wordt, wanneer de beklaagde bij zijne verschijning ter terechtzitting daartoe verzoek doet, de zaak voor een bepaalden tijd uitgesteld.

Artikel 223.

De stukken blijven gedurende acht dagen op de griffie van het hof van justitie, ter inzage van den procureur-generaal, van den beklaagde of veroordeelde, en van zijnen raadsman of gemachtigde.

Dadelijk na verloop van dien termijn zal de president eenen rapporteur benoemen, en den dag der terechtzitting bepalen.

Artikel 224.

Aan den beklaagde, die ter zake van het feit, waarvoor hij terechtstaat, in verzekerde bewaring is, wordt door den president van het hof een raadsman toegevoegd.

De toevoeging geschiedt uit de praktizijns, terwijl het laatste lid van artikel 120 toepasselijk is.

Artikel 225.

De beleedigde partij, die zich niet overeenkomstig artikel 187 in het geding in eersten aanleg heeft gevoegd, is daartoe onbevoegd in het geding in hooger beroep.

Heeft de voeging in eersten aanleg plaats gehad, dan duurt zij van rechtswege voort in hooger beroep, ook al is de beleedigde partij daarin niet verschenen.

Artikel 226.

De rapporteur doet zijn verslag bij den aanvang der terechtzitting.

Daarna noemt de procureur-generaal zijn requisitoir en voert de beklaagde of de veroordeelde of wel zijn raadsman of zijn gemachtigde, zoo die er is, het woord.

Artikel 227.

Het hof gaat vervolgens tot de beraadslaging en beslissing over, en, zoo de zaak daarvoor vatbaar is, doet het uitspraak ten principale met inachtneming van de regelen, in Titel IV § 4 voorgeschreven.

Artikel 228.

Indien het hof van justitie het, alvorens tot een definitieve beslissing over te gaan, noodig oordeelt, dat er nog nadere informatiën worden ingewonnen van den beklaagde of van den veroordeelde, van dezen of genen getuige, of van deskundigen, welke niet op Curaçao woonachtig zijn of zich daar niet bevinden, of wel dat er een nadere opname van plaats of eenig ander gerechtelijk onderzoek behoort te geschieden, bepaalt het de vragen of punten, waaromtrent dat nadere onderzoek moet plaats hebben, en zendt die naar den raad van justitie of naar den kantonrechter, teneinde daarop of naar aanleiding daarvan den beklaagde of den veroordeelde, den getuige

of den deskundige te hooren, of het nadere onderzoek te doen plaats hebben.

De bedoelde nadere informatiën of het nadere onderzoek geschieden ten overstaan van een lid van den raad van justitie, daartoe door den president van dien raad aan te wijzen, of door den kantonrechter, in tegenwoordigheid van den officier van justitie of den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht.

Artikel 229.

Wanneer daarvoor gewichtige redenen bestaan, kunnen, op voordracht van het hof van justitie, door den Gouverneur, de nadere informatiën of het nadere onderzoek, bij het voorgaande artikel bedoeld, aan andere ambtenaren of personen worden opgedragen.

De alzoo benoemden leggen in handen van dengene, die daartoe door den Gouverneur zal zijn aangewezen, den eed of de belofte af, dat zij zich in het aan hen opgedragen onderzoek eerlijk en getrouw aan de waarheid zullen gedragen.

Artikel 230.

Zoodra de bij artikel 228 of 229 bedoelde verrichtingen zijn afgeloopen worden de processen-verbaal daarvan ter griffie van den raad van justitie of van het kantongerecht nedergelegd, en zendt de griffier die stukken zoodra mogelijk over ter griffie van het hof van justitie.

Wanneer het hof de nadere informatiën of het nadere onderzoek niet voldoende bevindt, kan het aanvulling of verbetering daarvan, invoege bij de artikelen 228 en 229 is bepaald, bevelen.

Artikel 231.

Indien het hof van justitie bevindt, dat er in eersten aanleg schending of verzuim van op straf van nietigheid voorgeschreven vormen heeft plaats gehad, doch dat de veroordeelde daardoor in zijne verdediging niet is benadeeld, vernietigt het de beklaagde uitspraak, en doet zelf de zaak af.

Indien er onregelmatigheden of verzuimen hebben plaats gehad, welke van dien aard zijn, dat daardoor de veroordeelde in zijne verdediging is benadeeld, of indien de procureur-generaal de zaak niet tot genoegzame klaarheid heeft kunnen brengen, wijst het hof, met tenietdoening van al hetgeen na

de onregelmatigheid of het verzuim is geschied, de zaak terug naar den raad van justitie of het kantongerecht, teneinde de zaak andermaal te doen behandelen, van af de laatste handeling, welke aan de onregelmatigheid of aan het verzuim is voorafgegaan.

Artikel 232.

Indien het hof van justitie, in geval van hooger beroep van vonnissen, door kantonrechters gewezen, bij het onderzoek ter terechtzitting bevindt, dat het feit een misdrijf oplevert, doet het uitspraak, tenzij het misdrijf tot de kennisneming van den raad van justitie behoort, in welk geval de zaak daarheen wordt verwezen.

Artikel 233.

Indien de veroordeelde alléén in hooger beroep is gekomen, kan hij in geene zwaardere straf worden verwezen, dan waartoe hij in eersten aanleg is veroordeeld, tenzij hij ter zake van overtreding is veroordeeld en het hof bevindt, dat de ten laste gelegde feiten als misdrijf behooren te worden gequalificeerd.

Artikel 234.

Zoodra mogelijk na de uitspraak, geeft de griffier een authentiek afschrift van 's Hofs beslissing aan den procureur-generaal.

Artikel 235.

Dit afschrift wordt door den procureur-generaal zoodra mogelijk aan den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie toegezonden, en door dezen aan den president van den raad van justitie of aan den kantonrechter ter hand gesteld. Daarna wordt aan 's Hofs beslissing gevolg en uitvoering gegeven.

Artikel 236.

Indien de beklaagde of de veroordeelde woonachtig is of zich bevindt op het eiland Curaçao, doet de procureur-generaal hem dagvaarden om op de terechtzitting van het Hof te verschijnen; indien hij niet op dat eiland woonachtig is noch

zich daarop bevindt kan de procureur-generaal zulks doen. De bepalingen van de artikelen 133 en 134 en die van artikel 214, N° 1, zijn alsdan toepasselijk.

Getuigen en deskundigen kunnen, indien het hof of de procureur-generaal het noodig acht of de tegenpartij dit verzoekt, ter terechtzitting worden opgeroepen en gehoord.

ZEVENDE TITEL.

Van afwezig gebleven beklaagden.

Artikel 237.

Tegen hem, die in gebreke blijft op de aan hem gedane dagvaarding ter terechtzitting te verschijnen of zich, in de gevallen bij algemeene verordening voorzien, door eenen gemachtigde te laten vertegenwoordigen, wordt verstek verleend, waarna dadelijk wordt overgegaan tot het onderzoek en de berechting, overeenkomstig den vierden, vijfden of zesden Titel.

Eveneens wordt verstek verleend tegen den gedaagde, die niet voldoet aan het in artikel 135 of in artikel 214, N° 1, vermelde bevel om in persoon te verschijnen.

Artikel 238.

Het bij verstek gewezen vonnis moet aan den veroordeelde van wege den ambtenaar van het openbaar ministerie worden beteekend.

Artikel 239.

De veroordeelde kan bij een aan het openbaar ministerie beteekend exploit verzet doen, uiterlijk binnen den tijd van veertien dagen na dien, waarop hij is aangehouden ter tenuitvoerlegging van de tegen hem uitgesproken gevangenisstraf of hechtenis; wat de laatste straf betreft, zoowel van die, waartoe hij is veroordeeld, als die voor eene hem opgelegde boete in de plaats treedt, of nadat lijfsdwang op hem toegepast, of beslag op zijne goederen gelegd is tot verhaal van eene tegen hem uitgesproken boete.

Door het verzet wordt de tenuitvoerlegging van het vonnis geschorst.

Het bevel van gevangenneming verleend overeenkomstig artikel 212 is uitvoerbaar niettegenstaande verzet.

Indien de beleedigde partij zich in het geding gevoegd heeft, moet het verzet van wege den veroordeelde mede aan haar worden beteekend.

Artikel 240.

Het verzet brengt van rechtswege dagvaarding mede op de eerstkomende gewone terechtzitting; het wordt vervallen verklaard, wanneer degene die in verzet gekomen is, niet ten dage dienende in rechten verschijnt; het bij verstek gewezen vonnis wordt alsdan ten uitvoer gelegd.

Wanneer degene, die in verzet gekomen is, ten dage dienende verschijnt, wordt de zaak behandeld overeenkomstig de voorschriften van den vierden, vijfden of zesden Titel. De rechter bekrachtigt de bij verstek gewezen uitspraak, of doet, met geheele of gedeeltelijke vernietiging van die uitspraak, opnieuw recht.

Artikel 241.

Na de uitspraak bij verstek kan uitvoering worden gegeven aan de beslissing, die het hof ten aanzien van de stukken van overtuiging gegeven heeft, nadat van deze eene nauwkeurige beschrijving door den griffier zal zijn opgemaakt en ter griffie nedergelegd.

De rechter kan van de teruggave of de vernietiging uitzonderen zoodanige voorwerpen als hij noodig vindt.

ACHTSTE TITEL.

Van de herkenning van veroordeelden, die ontvlucht en weder achterhaald zijn.

Artikel 242.

Wanneer een veroordeelde ontvlucht is en iemand mocht gevat zijn, die voor den ontvluchte is gehouden, doch omtrent de eenzelvigheid van wiens persoon twijfel of onzekerheid is ontstaan; of die ontkent, dat hij degene is, voor wien men hem houdt, zal de rechter, door welken de veroordeeling was uitgesproken, op requisitoir van het openbaar ministerie, bevelen, dat op eene te bepalen terechtzitting zal worden overgegaan tot het onderzoek van de eenzelvigheid van den aangehoudene met den veroordeelde.

Artikel 243.

Het openbaar ministerie zal, te dien einde, op de terechtzitting zijne getuigen doen dagvaarden, gelijk mede den achterhaalde en de getuigen op welke deze zich beroept.

De getuigen en de achterhaalde zullen vervolgens worden gehoord en de rechter zal uitspraak doen overeenkomstig de voorschriften van den vierden of vijfden titel.

Artikel 244.

Indien het vonnis door een raad van justitie of een kantonrechter is uitgesproken, is het voor hooger beroep vatbaar.

NEGENDE TITEL.

Van de rechtspleging in zaken van valschheid.

Artikel 245.

In alle strafzaken, betrekkelijk tot valschheid in geschriften, zal het stuk, dat beweerd wordt valsch of vervalscht te zijn, ter griffie van het hof of van den raad van justitie worden overgelegd en tevens onderteekend en op iedere bladzijde gewaarmerkt door den griffier, die een uitvoerig proces-verbaal van de gesteldheid van het stuk zal opmaken, mitsgaders door deugene, door wien die overlegging wordt gedaan en eindelijk door den ambtenaar, onder wiens bewaring het is geweest, indien het uit eene openbare bewaarplaats is genomen.

Artikel 246.

Bij de verhooren van den beklaagde over dat stuk zal het mede door dezen en ook bovendien door den rechter-commissaris en den griffier onderteekend worden.

Artikel 247.

Het misdrijf kan altijd worden vervolgd, ook dan wanneer de stukken, die er het onderwerp van zijn, tot grondslag gediend hebben van gerechtelijke of burgerlijke akten.

Artikel 248.

Alle openbare of bijzondere bewaarders van stukken, welke

beweerd worden valsch of vervalscht te zijn, zijn verplicht, op straffe van daartoe bij lijfsdwang genoodzaakt te worden, deze stukken op een bevelschrift van het hof of van den raad van justitie, ter griffie in bewaring te geven. Van deze inbewaringgeving zal een proces-verbaal worden opgemaakt, dat met en benevens het bevelschrift, den bewaarder zal strekken tot ontlasting jegens alle belanghebbenden.

Aan den bewaarder worden desverlangd van de door hem in bewaring gegeven stukken en van het proces-verbaal kosteloos afschriften afgegeven.

De kosten tot overbrenging der stukken worden onder de justitiekosten begrepen.

Artikel 249.

De stukken, die geleverd zullen worden om tot vergelijking te dienen, zullen, evenals de stukken, welke beweerd worden valsch of vervalscht te zijn, worden onderteekend en gewaarmerkt op de wijze, in de eerste twee artikelen van dezen titel gemeld.

Artikel 250.

De bepaling van artikel 248 is insgelijks toepasselijk op alle openbare bewaarders van stukken, ter vergelijking kunnende dienen.

Artikel 251.

Indien de overgave van een authentiek stuk vereischt en gevorderd wordt zal aan dengene, die het in zijne bewaring heeft, een afschrift daarvan worden gelaten, dat met het oorspronkelijke door den rechter-commissaris zal worden vergeleken, die daarvan een proces-verbaal zal opmaken. Indien zoodanig authentiek stuk onder bewaring is van een openbaar persoon, zal deze het bedoelde afschrift leggen onder zijne oorspronkelijke stukken, om in de plaats van het oorspronkelijke te strekken, tot de terugzending van het laatstgemelde en met bevoegdheid om daarvan grossen of afschriften uit te geven, mits daarbij melding makende van het proces-verbaal.

Indien nochtans het stuk een gedeelte uitmaakt van een register, zoodat het daarvan niet voor eenen tijd kan worden afgescheiden, kan het hof of de raad van justitie het overbrengen van het register ter inzage bevelen en vrijstelling verleenen van de formaliteit bij dit artikel vastgesteld.

Artikel 252.

Onderhandsche geschriften kunnen insgelijks als stukken van vergelijking overgelegd en als zoodanig aangenomen worden, indien volkomen van hunne echtheid blijkt.

Echter kunnen de bijzondere personen, welke, zelfs volgens hunne eigene erkenning, onderhandsche geschriften bezitten, niet onmiddellijk tot de afgifte daarvan worden genoodzaakt, maar indien zij voor het hof of voor den raad van justitie zijn gedagvaard en hunne gronden van weigering niet zijn geldig verklaard, kan bij rechterlijk bevel de overgave, zelfs bij lijfsdwang, worden bevolen.

Artikel 253.

De getuigen, welke gehoord zullen worden over eenig stuk of stukken in het geding overgelegd, zijn gehouden deze insgelijks te waarmerken en te onderteekenen.

Artikel 254.

De beklaagde, daartoe door den rechter gelast, is verplicht, in diens tegenwoordigheid, een geschrift te vervaardigen of wel andere stukken, door hem geschreven, over te leggen.

Artikel 255.

In de voorloopige gerechtelijke instructie zal de rechter-commissaris een of meer deskundigen mogen benoemen, teneinde het stuk, welks valschheid of vervalsching beweerd wordt, en de stukken van vergelijking te onderzoeken en een schriftelijk verslag van hunne bevinding uit te brengen, dat bij de stukken van het geding zal worden gevoegd.

Artikel 256.

Indien de beklaagde wordt terechtgesteld, mogen de in het vorig artikel vermelde deskundigen worden gehoord.

De rechter kan ook, op requisitoir van het openbaar ministerie, of ten verzoeke van den beklaagde, andere deskundigen hooren.

Artikel 257.

Indien de beklaagde ter zake van valschheid in eene au-

thentieke akte wordt veroordeeld, zal de rechter hetzij verklaren, dat het geheele stuk valsch is, hetzij bepaaldelijk aanduiden, waarin de vervalsching bestaat. Van die verklaring maakt de griffier proces-verbaal op, dat door den president en hem wordt onderteekend.

Zoodra het vonnis in kracht van gewijsde zal zijn gegaan, wordt een afschrift van het proces-verbaal door den griffier onderteekend, aan het valsche of vervalschte stuk gehecht; bij de uitgifte van grossen of afschriften van het stuk zal steeds aan den voet afschrift van het proces-verbaal moeten gevoegd worden.

Eindelijk zal op het valsche of vervalschte stuk door den griffier eene aanteekening worden gesteld, waarbij naar het aangehechte proces-verbaal wordt verwezen.

Artikel 258.

De stukken van overtuiging en van vergelijking worden, binnen veertien dagen nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, teruggebracht ter plaatse, van waar zij gekomen zijn, of teruggegeven aan degenen, die deze hebben medegedeeld.

Artikel 259.

Voor het overige heeft de instructie ter zake van valschheid op dezelfde wijze plaats als ten aanzien van andere misdrijven is bepaald.

Artikel 260.

Indien de bewaarder of de getuigen weigeren of niet in staat zijn, de overgelegde of hun vertoond wordende stukken te waarmerken en te onderteekenen, of indien de beklaagden weigeren de stukken te teekenen, of in 's rechters tegenwoordigheid te schrijven, zal zulks in het proces-verbaal vermeld worden.

TIENDE TITEL.

Van de wijze van berechting jegens hen, die den eerbied schenden, aan de openbare macht verschuldigd.

Artikel 261.

Ingeval op plaatsen, waar en tijdens administratieve of re-

geeringscollegiën, of leden daarvan, de Gouverneur of andere ambtenaren in het openbaar eenige ambtsverrichtingen waarnemen, een of meer personen de stilte storen of teekenen van goed- of afkeuringen geven, of, op welke wijze ook, geraas of beweging verwekken en zij op de eerste waarschuwing zich niet dadelijk stil houden, zal hun gelast worden te vertrekken en die zich daartegen verzetten zullen verwijderd en tot na afloop van de ambtsverrichtingen in bewaring gehouden worden; de voormelde ambtenaren maken van een en ander proces-verbaal op, hetwelk aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie wordt toegezonden.

ELFDE TITEL.

Van de wijze, op welke in strafzaken de getuigenis van den Gouverneur zal worden ontvangen.

Artikel 262.

Wanneer de getuigenis van den Gouverneur gedurende de voorloopige instructie vereischt mocht worden en hij toegestemd zal hebben gehoord te worden, zal de rechter-commissaris belast met de instructie van strafzaken bij het hof van justitie zich met den griffier ten Gouvernementshuize begeven, ten einde aldaar de verklaring van den Gouverneur te ontvangen.

Artikel 263.

Wanneer de getuigenis van den Gouverneur vereischt mocht worden op eene terechtzitting en hij toegestemd zal hebben als getuige te worden gehoord, zal de president van het hof van justitie zich met den griffier ten Gouvernementshuize begeven, ten einde aldaar den Gouverneur te beëedigen en zijne getuigenis te ontvangen.

Het proces-verbaal, houdende afgelegde getuigenis, zal op de terechtzitting worden voorgelezen en het zal den rechter geoorloofd zijn daaraan zoodanige bewijskracht toe te kennen, als hij zal vermeenen te behooren.

Artikel 264.

Wanneer de getuigenis dienen moet in eene zaak, welke bij een kantongerecht of bij een raad van justitie aanhangig is,

zal het proces-verbaal door den griffier van het hof van justitie aan den griffier van het kantongerecht of van den raad van justitie worden toegezonden.

TWAALFDE TITEL.

Van regeling van rechtsgebied.

Artikel 265.

Er zal regeling van rechtsgebied kunnen plaats hebben in de navolgende gevallen:

1º wanneer onderscheidene raden van justitie of kantonrechters zich de kennisneming van dezelfde of van samenhangende strafbare feiten hebben aangetrokken.

2º wanneer onderscheidene raden van justitie of kantonrechters, door één van welke de strafzaak noodwendig behoort te worden berecht, zich hebben onbevoegd verklaard daarvan kennis te nemen.

Artikel 266.

Regeling van rechtsgebied geschiedt door het hof van justitie op request, hetzij van den procureur-generaal, hetzij van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij een der betrokken gerechten, hetzij van den beklaagde. Die verzoeken worden alleen bij memoriën behandeld.

Artikel 267.

Het hof gelast de overlegging der stukken en memoriën binnen eenen bekwamen termijn.

Dit bevel wordt, met afschrift van het verzoek tot regeling, aan partijen beteekend.

Door die beteekening wordt, in het geval van het eerste nommer van artikel 265, de beslissing der zaak geschorst.

Artikel 268.

De zaak wordt afgedaan op de terechtzitting, op rapport, en nadat de procureur-generaal zal zijn gehoord.

Het hof doet tevens uitspraak over alle handelingen en vonnissen, welke door den rechter, aan wien de zaak wordt onttrokken, gedaan of gewezen zijn.

Het vonnis wordt aan de partijen beteekend.

DERTIENDE TITEL.

Van de wraking en verschooning van rechters.

Artikel 269.

Ieder rechter kan zoowel door den beklaagde als door het openbaar ministerie worden gewraakt, om de volgende redenen:

1º indien hij den beklaagde in bloedverwantschap of zwagerschap bestaat, tot in den vierden graad ingesloten,
2º indien hij persoonlijk belang bij de zaak heeft,
3º indien binnen het jaar vóór de wraking, tegen den beklaagde of tegen diens echtgenoot of nabestaanden of aangehuwden in de rechte linie, eene vervolging wegens misdrijf op klachte of aangifte van den gewraakten rechter heeft plaats gehad,
4º indien hij een schriftelijk advies in de zaak gegeven heeft,
5º indien hij, hangende het geding, geschenken van iemand, die bij de zaak belang heeft, heeft ontvangen of die aan hem zijn beloofd en hij deze belofte heeft aangenomen,
6º indien er tusschen hem, zijne echtgenoot of hunne bloedverwanten of aangehuwden in de rechte linie, ter eenre en den beklaagde ter andere zijde, een burgerlijk rechtsgeding aanhangig is,
7º indien hij is voogd, toeziende voogd, curator of toeziende curator, vermoedelijk erfgenaam of begiftigde van den beklaagde,
8º indien er een hooge graad van vijandschap tusschen hem en den beklaagde bestaat,
9º indien er tusschen hem en den beklaagde, sedert den aanleg van het rechtsgeding of binnen zes maanden vóór de wraking, hebben plaats gehad, beleedigingen of bedreigingen.

Artikel 270.

Behoudens hetgeen bij artikel 275 ten aanzien van de wraking van den rechter-commissaris of rapporteur is bepaald kan een rechter alleen worden gewraakt ter gelegenheid van de openbare terechtzitting.

Artikel 271.

Bij het hof en bij den raad van justitie moet de wraking mondeling of bij schriftelijke conclusie worden voorgedragen, zoodra het onderzoek ter terechtzitting een aanvang neemt. In den loop des onderzoeks is men daartoe niet meer ontvankelijk, tenzij de reden van wraking eerst na den aanvang mocht zijn ontstaan.

Artikel 272.

Indien de wrakende partij vermeent meer dan ééne reden van wraking tegen denzelfden rechter te hebben, moet zij alle tegelijk voordragen.

Artikel 273.

Indien zij meer dan één lid van het rechterlijk college wil wraken, mag zij de tweede of verdere wraking niet voordragen, voordat over de voorgaande is beslist.

Artikel 274.

Het hof en de raad van justitie zal, na de conclusiën van het openbaar ministerie of, indien het de wrakende partij is, na diens requisitoir, dadelijk over de wraking raadplegen en vervolgens ter openbare terechtzitting uitspraak doen.

Geen der leden, behalve de gewraakte rechter, mag zich verschoonen aan de raadplegingen over en de beslissing van de wraking deel te nemen.

Artikel 275.

Ingeval van wraking van eenen rechter-commissaris of rapporteur, wordt de akte van wraking, met redenen bekleed, door de wrakende partij ingeleverd aan het rechterlijke college, dat, na het bericht van den gewraakte te hebben ingewonnen, op requisitoir of op de conclusiën van het openbaar ministerie uitspraak doet.

Artikel 276.

Indien een rechter zich wil verschoonen om eene der redenen in artikel 269 vermeld, of op andere billijke gronden, zal hij die aan het rechterlijk college voordragen en zich aan zijne beslissing moeten onderwerpen.

Artikel 277.

Wanneer tengevolge van geldig verklaarde wraking of verschooning, of tengevolge van andere oorzaken, de leden van het hof of van een raad van justitie niet meer in genoegzamen getale mochten zijn om van de zaak kennis te nemen, wendt de belanghebbende partij zich op Curaçao tot den Gouverneur en op de eilanden Sint-Martin en Sint-Eustatius tot den Gezaghebber, met verzoek om voor de berechting der zaak het vereischte aantal buitengewone leden te benoemen.

Artikel 278.

Indien een kantonrechter wordt gewraakt, stelt de wrakende partij eene schriftelijke akte van wraking, met redenen bekleed, aan dien kantonrechter ter hand.

Deze zal de voorschreven akte, met zijn schriftelijk advies, binnen twee dagen na de ontvangst, doen toekomen aan zijn oudst aanwezigen plaatsvervanger, die de redenen van wraking onderzoekt en haar toestaat, indien die bewezen en gegrond zijn.

Deze beslissing is niet aan hooger beroep onderworpen.

Artikel 279.

Indien tengevolge van toegelaten wraking of tengevolge van andere oorzaken noch de kantonrechter noch zijn plaatsvervangers van de zaak kunnen kennis nemen, zal de ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht of de belanghebbende zich op Curaçao tot den Gouverneur en op de andere eilanden tot den Gezaghebber wenden, met verzoek om een persoon tot berechting der zaak aan te wijzen.

VEERTIENDE TITEL.

Van het ten uitvoer leggen van vonnissen.

Artikel 280.

Incidenteele vonnissen, gelijk ook die van instructie, zijn dadelijk, nadat zij zijn gewezen, uitvoerbaar, behoudens het bepaalde bij artikelen 72—75 ten opzichte der daar bedoelde beschikkingen van den raad van justitie.

Artikel 281.

De tenuitvoerlegging van vonnissen door het hof van justitie gewezen, wordt, indien de veroordeelde dit uitdrukkelijk verlangt, gedurende den tijd van acht dagen na de uitspraak geschorst.

Artikel 282.

Binnen den voorschreven termijn kan de veroordeelde een verzoekschrift om gratie, ongesloten, inleveren of doen inleveren ter griffie van het hof. De griffier houdt nauwkeurige aanteekening van den dag der inlevering van zoodanig verzoekschrift en geeft daarvan kennis aan den procureur-generaal.

Het verzoekschrift wordt vervolgens, voorzien van het advies van het hof, aan den Gouverneur opgezonden.

Artikel 283.

Vonnissen door een raad van justitie of door een kantonrechter gewezen, worden ten uitvoer gelegd, zoodra zij in kracht van gewijsde zijn gegaan, tenzij de veroordeelden zelve dadelijke uitvoering verlangen.

De veroordeelde kan binnen acht dagen na de uitspraak van het vonnis een verzoekschrift om gratie, ongesloten, inleveren of doen inleveren ter griffie van het gerecht, waar het vonnis is gewezen.

De griffier houdt van den dag der inlevering van zoodanig verzoekschrift nauwkeurig aanteekening in het register van strafzaken en geeft daarvan kennis aan den ambtenaar van het openbaar ministerie, met de tenuitvoerlegging van het vonnis belast.

Het verzoekschrift wordt vervolgens, voorzien van het advies van den betrokken rechter, aan den Gouverneur opgezonden.

Artikel 284.

De inlevering van het verzoekschrift in de artikelen 282 en 283 bedoeld heeft het gevolg, dat de tenuitvoerlegging van het vonnis geschorst wordt.

Artikel 285.

De tenuitvoerlegging van alle vonnissen blijft van rechts-

wege geschorst, zoolang de Gouverneur over een verzoek om gratie, ingediend binnen den termijn bedoeld in artikel 282 of in artikel 283, raadpleegt.

Te dien einde wordt van wege den Gouverneur, zoodra een verzoek om gratie, op eenige andere wijze dan bij de artikelen 282 en 283 is bepaald, bij hem is ingekomen, daarvan onmiddellijk kennis gegeven aan den procureur-generaal, die, indien hij niet zelf met de tenuitvoerlegging belast is, daarvan onverwijld den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie verwittigt.

Artikel 286.

Indien de veroordeelde geene gratie heeft verzocht, of zijn verzoek is afgewezen, geschiedt de tenuitvoerlegging van het vonnis zoodra mogelijk.

Artikel 287.

De straffen van gevangenis, hechtenis en openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak worden tenuitvoergelegd op bevel van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het rechterlijk college of kantongerecht, dat de veroordeeling heeft uitgesproken.

De doodstraf wordt tenuitvoergelegd ter plaatse door den Gouverneur aan te wijzen, doch niet in het openbaar, in tegenwoordigheid van den procureur-generaal of van den officier van justitie en ten overstaan van twee leden van het hof of van den raad van justitie, benevens den griffier.

De in het eerste lid vermelde ambtenaar kan bij de tenuitvoerlegging van vonnissen de hulp inroepen van de openbare burgerlijke of gewapende macht.

Artikel 288.

Aan een ter dood veroordeelde wordt de onbeperkte toegang vergund van zoodanige godsdienstleeraren, als hij zal verlangen bij zich te ontvangen.

De tenuitvoerlegging van de doodstraf wordt hem vier en twintig uren te voren aangezegd door de leden van het hof of van den raad van justitie in het vorige artikel aangeduid, bijgestaan door den griffier, welke tevens, indien de veroordeelde iets te verklaren heeft, die verklaring zal ontvangen en daarvan proces-verbaal opmaken.

Artikel 289.

Van de tenuitvoerlegging van de doodstraf moet de griffier een proces-verbaal opmaken, hetwelk hij, binnen vier en twintig uren daarna, onder het oorspronkelijk vonnis doet overschrijven en onderteekent.

Hij moet ter zijde van het proces-verbaal aanteekenen, dat die overschrijving is gedaan en die aanteekening onderteekenen.

De overschrijving heeft dezelfde kracht van bewijs als het proces-verbaal.

Artikel 290.

Het verhaal van boeten, van of wegens verbeurdverklaarde voorwerpen en van kosten heeft plaats in naam van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het rechterlijk college of kantongerecht, dat de veroordeeling heeft uitgesproken, door den ontvanger op het eiland, waar die veroordeeling heeft plaats gehad.

Wanneer de veroordeeling is uitgesproken tegen vreemdelingen, geen ingezetenen der kolonie zijnde, kan de vervangende hechtenis dadelijk worden ten uitvoer gelegd.

Artikel 291.

De schadevergoeding, aan de beleedigde partij toegewezen wordt door haar zelve, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering voor de kolonie Curaçao, verhaald.

Allen, die ter zake van hetzelfde strafbare feit bij hetzelfde vonnis veroordeeld zijn tot schadevergoeding aan de beleedigde partij, zijn hoofdelijk daarvoor aansprakelijk.

VIJFTIENDE TITEL.

Van herziening van vonnissen.

Artikel 292.

Herziening van een in kracht van gewijsde gegaan vonnis kan plaats hebben op grond van eenige omstandigheid, die bij het onderzoek ter terechtzitting den rechter niet bekend was en die, op zich zelve of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, ernstigen twijfel doet ontstaan aan de juist-

heid der uitspraak en, ware zij bekend geweest, zoude hebben kunnen leiden hetzij tot vrijspraak van den veroordeelde, hetzij tot ontslag van rechtsvervolging op grond dat deze niet strafbaar was, hetzij tot niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie, hetzij tot toepasselijkverklaring van eene minder zware strafbepaling.

Indien twee of meer beklaagden bij onderscheidene vonnissen als schuldig aan hetzelfde strafbare feit zijn veroordeeld en die beslissingen niet zijn overeen te brengen, kan op dien enkelen grond herziening van deze uitspraken plaats hebben, ook al mochten zij niet alle in kracht van gewijsde zijn gegaan, maar een of meer daarvan zijn gewezen bij verstek.

Artikel 293.

De aanvrage tot herziening wordt bij het hof van justitie aangebracht door het indienen van eene vordering door den procureur-generaal of van een verzoekschrift door een of meer der veroordeelden, te wier aanzien het vonnis is gegaan in kracht van gewijsde, of door een bijzonder daartoe schriftelijk gemachtigde.

Artikel 294.

De vordering of het verzoekschrift houdt, op straffe van niet-ontvankelijkheid, in de omstandigheid, waarop de aanvrage steunt met opgave der bewijsmiddelen, waaruit van die omstandigheid blijken kan.

Artikel 295.

Het hof, gehoord ter openbare terechtzitting den procureur-generaal en den gemachtigde, indien deze er is, of dezen behoorlijk opgeroepen, en indien het nader onderzoek omschreven in artikel 296 of 297 bevolen is geweest, in plaats van den gemachtigde, den gekozen of toegevoegden raadsman of dezen behoorlijk opgeroepen, spreekt de met redenen omkleede beslissing in het openbaar uit.

De gemachtigde of de raadsman mag vóór de openbare behandeling ter griffie inzage nemen van de stukken.

Voldoet de aanvrage niet aan de vereischten bij artikel 294 gesteld, dan verklaart het hof haar niet-ontvankelijk.

Acht het de aanvrage niet voldoende gerechtvaardigd, dan wijst het die af.

Acht het hof de aanvrage voldoende gerechtvaardigd, dan

wordt in het geval van het eerste lid van artikel 292 de tenuitvoerlegging van de beslissing, waarvan de herziening gevraagd is, opgeschort of geschorst en onderzoekt het de zaak opnieuw om naar gelang daartoe termen zijn, de uitspraak te handhaven of met vernietiging van het vonnis, hetzij den veroordeelde vrij te spreken, hetzij diens nietstrafbaarheid of de niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie uit te spreken, hetzij den veroordeelde opnieuw te veroordeelen. In het geval van het tweede lid van artikel 292 vernietigt het hof de vonnissen, onderzoekt de zaken opnieuw en doet daarin bij een en hetzelfde vonnis recht.

Acht het hof, alvorens eene beslissing te nemen, een nader onderzoek noodig dan beveelt het dit.

Zijn bij het gewijsde meerdere personen veroordeeld dan beslist het hof tot welke personen de herziening zich zal uitstrekken.

Mocht vóór of gedurende het nieuwe onderzoek van de zaak een veroordeelde overlijden, dan wordt het geding niettemin voortgezet en door het hof een curator ad hoc benoemd.

Alle beslissingen van het hof in dit artikel bedoeld worden binnen veertien dagen na de uitspraak van wege den procureur-generaal aan den veroordeelde beteekend.

Artikel 296.

In het geval bedoeld bij het zesde lid van artikel 295 draagt het hof het nader onderzoek op aan zijn rechter-commissaris, belast met de instructie van strafzaken.

Op dit onderzoek zijn de bepalingen van den Tweeden Titel en de artikelen 92, 93 en 99 tot 102 van toepassing.

Na afloop van dit onderzoek deelt de rechter-commissaris de stukken mede aan den procureur-generaal, die ten spoedigste zijn verslag en requisitoir bij het hof indient.

De procureur-generaal doet zijn requisitoir aan den veroordeelde beteekenen binnen acht dagen na de indiening.

De veroordeelde kan binnen veertien dagen na de beteekening, in het vorige lid vermeld, eene memorie ter griffie van het hof inleveren. De bevoegdheid daartoe wordt hem bij die beteekening op straffe van nietigheid kenbaar gemaakt. Hij kan zich in alles wat die memorie betreft beraden met een raadsman, die door hem met inachtneming van artikel 121 gekozen of anders aan hem door den president van het hof toegevoegd wordt. De artikelen 110 tot 113 zijn ten deze toepasselijk.

Artikel 297.

Acht het hof de zaak nog niet voldoende toegelicht, dan beveelt het een nader onderzoek, des noodig met aanwijzing van eenen anderen rechter-commissaris. Op deze beslissing is het laatste lid van artikel 295 en op het nader onderzoek artikel 296 van toepassing.

Artikel 298.

In geval van het eerste lid van artikel 292 kan het hof bevelen, dat de veroordeelde, die zijn straf ondergaat, tot de eindbeslissing op den voet van een voorloopig aangehoudene behandeld worde, met dien verstande dat hij in geen geval langer dan den nog niet volbrachten straftijd mag worden aangehouden. Wordt de veroordeeling gehandhaafd of eene nieuwe veroordeeling uitgesproken, dan wordt het er voor gehouden, dat de straf onafgebroken is ten uitvoer gelegd.

In geval van het tweede lid van artikel 292 kan het hof bevelen dat de beklaagden in verzekerde bewaring zullen worden genomen. Bij de eindbeslissing zal worden bepaald, dat de reeds vroeger ondergane straf, alsmede uit kracht van dit artikel ondergane preventieve hechtenis in mindering zal worden gebracht bij de uitvoering van de opgelegde straf.

Artikel 299.

De beraadslaging, bedoeld bij artikel 196 geschiedt naar aanleiding, zoowel van het onderzoek op de terechtzitting in herziening als van het onderzoek op de vorige terechtzittingen, waarop de zaak werd behandeld, zooals dit volgens de processen-verbaal dier terechtzittingen heeft plaats gehad; het hof mag zijne uitspraak mede gronden op hetgeen in die processen-verbaal is vermeld.

Overigens is op de behandeling de vierde titel van toepassing.

Indien uit het nieuwe onderzoek blijkt, dat de beklaagde schuldig is aan een ander strafbaar feit, dan waarvoor hij veroordeeld is en dit strafbaar feit hem bij akte van dagvaarding in eersten aanleg mede was ten laste gelegd, zal het hof te dier zake uitspraak doen en hem wegens dat feit kunnen veroordeelen zonder dat echter de straf de bij het vernietigde vonnis opgelegde mag te boven gaan.

Artikel 300.

De aanvrage tot herziening kan na het overlijden van den veroordeelde gedaan worden door zijne overlevende echtgenoot, een zijner bloedverwanten in de rechte linie of in den tweeden graad der zijlinie en door den procureur-generaal.

Deze aanvrage strekt tot herstelling van den veroordeelde in zijne eer. Zij wordt met inachtneming van de in de vorige artikelen voorgeschreven procedure toegewezen, indien den rechter blijkt, dat de veroordeelde had behooren te zijn vrijgesproken of niet strafbaar verklaard.

ZESTIENDE TITEL.

Van het bewijs der strafbare feiten.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

Artikel 301.

Niemand kan wegens misdrijf of overtreding veroordeeld worden, tenzij de rechter, door wettige bewijsmiddelen, de overtuiging hebbe bekomen, dat een strafbaar feit werkelijk heeft plaats gehad en dat de beklaagde daaraan schuldig is.

Op bloote vermoedens of onvolkomen bewijs mag niemand veroordeeld worden.

Artikel 302.

Als wettige bewijsmiddelen worden alleen erkend:
1º bewijs door getuigen;
2º schriftelijke bescheiden;
3º bekentenis;
4º aanwijzingen.

Artikel 303.

Deze bewijsmiddelen kunnen, zoowel op zich zelve afzonderlijk, als onderling vereenigd, tot daarstelling van rechterlijke overtuiging dienen, voor zooverre zij met de hierna volgende voorschriften overeenkomen.

Artikel 304.

Alle soort van bewijsmiddelen kan door tegenbewijs worden ontzenuwd.

Artikel 305.

Geenerlei bewijsmiddel zal ter veroordeeling van eenen beklaagde verplichtend zijn, wanneer de rechter niet volkomen overtuigd is, dat deze het hem ten laste gelegde strafbaar feit waarlijk heeft begaan, of daaraan medeplichtig is.

TWEEDE AFDEELING.

Van bewijs door getuigen.

Artikel 306.

Tot het geven van getuigenis in strafzaken zijn allen bevoegd die daarvan niet zijn uitgesloten bij de artikelen 148, 150 en 151.

Elke getuigenis moet met eede of belofte gesterkt en afgelegd zijn overeenkomstig de vormen, bij het tweede lid van artikel 146 voorgeschreven.

Artikel 307.

De op zich zelve staande getuigenis van eenen enkelen getuige, door geene andere bewijsmiddelen bevestigd, kan niet als wettelijk bewijs gelden.

Echter kunnen afzonderlijke en op zich zelve staande getuigenissen omtrent onderscheidene feiten als wettelijk bewijs gelden, wanneer zij door haren samenloop en haar verband strekken tot staving eener bepaalde daadzaak.

De beoordeeling hiervan wordt aan de voorzichtigheid van den rechter overgelaten.

Artikel 308.

Iedere afgelegde getuigenis moet loopen over feiten, welke de getuige zelf gehoord, gezien of ondervonden heeft, en moeten daarbij tevens uitdrukkelijk worden opgegeven de redenen van wetenschap.

Bijzondere meeningen of gissingen, bij redeneering opgemaakt, zijn geene getuigenissen.

Artikel 309.

In de beoordeeling der waarde van de getuigenis moet de rechter bijzonder acht geven op de onderlinge overeenstemming der getuigen, op de overeenstemming der getuigenissen met hetgeen van elders aangaande de zaak en het geding bekend is, op de beweegredenen, welke de getuigen kunnen hebben gehad om de zaak op deze of gene wijze voor te dragen, op de levenswijze, de zeden en den stand der getuigen, en, in het algemeen, op alles wat op hunne meerdere of mindere geloofwaardigheid invloed zoude kunnen hebben.

Artikel 310.

Verklaringen, niet met eede of belofte gesterkt, kunnen op zich zelve, zelfs bij onderlinge overeenstemming, geen bewijs opleveren.

Daarentegen kunnen die verklaringen tot aanvulling dienen van andere daarmede en onderling overeenstemmende wettige bewijzen.

DERDE AFDEELING.

Van schriftelijke bescheiden.

Artikel 311.

De voorschriften omtrent de kracht van bewijs van authentieke en onderhandsche schriftelijke bescheiden in burgerlijke zaken moeten ook in het bewijs in strafzaken in acht genomen worden.

Artikel 312.

De verklaringen, verbalen of relazen van hen, die in eenige openbare posten, ambten of bedieningen gesteld zijn, moeten, om als schriftelijke bescheiden te gelden, door hen afgelegd zijn op den eed bij den aanvang hunner bediening gedaan, of wel daarna met eede bevestigd worden.

Van deze bepaling zijn uitgezonderd de verklaringen, verbalen en relazen, door administratieve of regeeringscollegiën of door rechterlijke ambtenaren, in de waarneming hunner bediening, afgegeven of opgemaakt.

Artikel 313.

De rapporten van zaakkundigen, van ambtswege benoemd om over de bijzonderheden of gesteldheïd eener zaak hun oordeel en hunne bevinding te verklaren, kunnen alleen dienen om tot des rechters inlichting te verstrekken.

VIERDE AFDEELING.

Van bekentenis.

Artikel 314.

Eene bekentenis, door den beklaagde voor den rechter afgelegd, dat hij het aan hem ten laste gelegde feit heeft gepleegd, en vergezeld van eene bepaalde en nauwkeurige opgave van omstandigheden, welke ook, hetzij uit eene verklaring van den persoon tegen wien het feit is gepleegd of uit andere bewijsmiddelen, bekend zijn en daarmede overeenstemmen, kan een volledig bewijs van schuld opleveren.

Artikel 315.

Eene bloote bekentenis van schuld, door geenerlei in het geding bekende omstandigheden bevestigd, is nimmer genoegzaam om een wettelijk bewijs daar te stellen.

Artikel 316.

De herroeping van eene gerechtelijke bekentenis van schuld maakt dezelve niet krachteloos, tenzij die herroeping op aannemelijke redenen gegrond zij.

VIJFDE AFDEELING.

Van aanwijzingen.

Artikel 317.

Door aanwijzingen worden verstaan daadzaken, gebeurtenissen of omstandigheden, welker bestaan en overeenstemming, zoo onderling, als met het ten laste gelegde feit zelf, klaarblijkelijk aantoonen, dat er een strafbaar feit gepleegd is, en wie het bedreven heeft.

Artikel 318.

Het bestaan dezer aanwijzingen kan niet anders worden bewezen dan:
1º door getuigen;
2º door schriftelijke bescheiden;
3º door persoonlijk onderzoek of bezichtiging, door den rechter gedaan;
4º door eigen erkentenis van den beklaagde, zelfs buiten het gerecht gedaan.

Artikel 319.

De beoordeeling der kracht van bewijs, welke aanwijzingen in elk bijzonder geval hebben, wordt aan de voorzichtigheid des rechters overgelaten; zijn geweten wordt op het ernstigste belast met de inachtneming van de alleruiterste zorgvuldigheid en nauwkeurigheid in dat onderzoek.

ZEVENTIENDE TITEL.

Van het ophouden en te niet gaan van vervolgingen en straffen.

EERSTE AFDEELING.

Van den dood of de zinneloosheid der verdachten, beklaagden of veroordeelden.

Artikel 320.

De bepaling van artikel 71 van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao lijdt uitzondering voor zooveel aangaat het verhaal van boete of van verbeurte van bepaalde voorwerpen in zake van openbare belastingen, alles volgens de bepalingen en onderscheidingen in de artikelen 321, 322 en 323 voorkomende.

Artikel 321.

Indien in het geval van het vorige artikel, het geding nog niet aanhangig is gemaakt, wordt het, voor zooveel die boeten en verbeurdverklaringen betreft, door het openbaar ministerie tegen de erfgenamen van den dader of tegen diens vertegenwoordigers aangelegd en vervolgd bij denzelfden rechter en op dezelfde wijze, als tegen den overledene zoude heb-

ben plaats gehad indien deze alleen boete of verbeurdverklaring, of beide zoude hebben beloopen.

Artikel 322.

Indien de vervolging reeds vóór het overlijden van den dader was aangevangen, zal zij tegen de erfgenamen of tegen de vertegenwoordigers worden voortgezet, door eene dagvaarding in den vorm en binnen de termijnen in burgerlijke zaken voorgeschreven, strekkende ten einde het rechtsgeding te hervatten, en, overeenkomstig de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering voor de kolonie Curaçao op dat stuk, volgens de laatste gedingstukken, voort te zetten op de wijze als in strafzaken van dien aard gebruikelijk is.

Artikel 323.

Indien in het geval bij het vorige artikel voorzien, de erfgenamen of vertegenwoordigers van den overledene belang hebben bij de afdoening van het geding, kunnen zij het hervatten door middel van eene verklaring, aan den ambtenaar, die de vordering heeft ingesteld, beteekend; en zal in dat geval de zaak tot het einde worden voortgezet volgens de laatste gedingstukken, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 322.

Indien het geding vóór het overlijden van den dader nog niet was aangevangen, kunnen de erfgenamen of de vertegenwoordigers van den overledene als aanleggers optreden wanneer eenig voorwerp mocht zijn in beslag genomen.

Artikel 324.

Indien een persoon na het plegen der daad, welke tot strafvordering kan aanleiding geven, is krankzinnig geworden en die staat wordt erkend door den rechter, welke van het strafbaar feit moet kennis nemen, wordt de strafvordering geschorst tot na het herstel van den beklaagde, alles behoudens de bepalingen en onderscheidingen in artikel 325 en 326 voorkomende.

Artikel 325.

De vordering tot boete en verbeurdverklaring, bij artikel 320 vermeld, kan, indien de beklaagde is onder curateele gesteld, tegen den curator of anders tegen eenen curator ad hoc worden aangevangen of voortgezet, op dezelfde wijze, als bij vorenstaande artikelen, ten aanzien van erfgenamen of vertegenwoordigers van eenen overledene, is voorgeschreven.

Artikel 326.

De curator heeft, van zijne zijde, dezelfde bevoegdheid tot het aanvangen of doen voortzetten van het geding, als bij het tweede lid van artikel 323 aan de erfgenamen of vertegenwoordigers is toegekend.

Artikel 327.

Indien in de gevallen bij artikel 320 vermeld de dader is overleden nadat de veroordeeling tot straf kracht van gewijsde heeft bekomen, worden alle boeten en verbeurdverklaringen, mitsgaders de kosten, op de erfgenamen of op de vertegenwoordigers van den overledene verhaald.

Bij krankzinnigheid wordt in dat geval tegen den curator gehandeld, onverminderd de uitvoering der andere straffen tegen den veroordeelde, zoodra hij hersteld is.

Artikel 328.

De doodstraf kan niet worden tenuitvoergelegd tegen hem wiens krankzinnigheid na de veroordeeling is ontstaan, en door den rechter, die het strafvonnis heeft geveld, is erkend.

Deze bepaling is mede toepasselijk op de zwangere vrouw.

In het eerste geval wordt de uitvoering der doodstraf geschorst tot na het herstel van den krankzinnige, in het laatste geval tot na de bevalling van de zwangere vrouw.

TWEEDE AFDEELING.

Van verjaring.

Artikel 329.

De ambtenaren van het openbaar ministerie en de rechters geven ambtshalve acht op de verjaring, al ware het dat zij niet door de beklaagden wordt ingeroepen.

Slotbepaling.

Dit besluit treedt in werking te gelijk met het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao, vastgesteld bij Ons besluit van 4 October 1913 N°. 61 (P. B. 1913 N°. 67).

De bepalingen ervan kunnen bij Koloniale verordening worden ingetrokken en gewijzigd.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 22 Mei 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) TH. B. PLEYTE.

Overeenkomstig het oorspronkelijke.
De Secretaris-Generaal
bij het Departement van Koloniën,
(get.) STAAL.

Voor eensluidend afschrift.
De Secretaris-Generaal
STAAL.

Heeft de opneming daarvan in het Publicatieblad bevolen.

Gedaan te Willemstad, den 15n. Juli 1914.

NUYENS.

De Gouvernements-Secretaris,
J. F. HAAIJEN.

Uitgegeven den 4n. Augustus 1914.
De Gouvernements-Secretaris,
J. F. HAAIJEN.